

MÁTÉSZALKAI ESZE TAMÁS GIMNÁZIUM
PEDAGÓGIAI PROGRAM

Az Esze Tamás Gimnázium

PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

MÁTÉSZALKAI ESZE TAMÁS GIMNÁZIUM

PEDAGÓGIAI PROGRAM

TARTALOMJEGYZÉK

1. Bevezetés

1.1. Küldetésnyilatkozat	4
1.2. Jövőkép	4
1.3. Helyzetértékelés	5
1.3.1. Rövid iskolatörténet	5
1.3.2. Személyi feltételek	5
1.3.3. Tárgyi és szakmai feltételek	6

2. Az Esze Tamás Gimnázium nevelési programja

2.1. Pedagógiai elvek, értékek, célok	7
2.2. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	8
2.3. Környezettudatosságra neveléssel, egészségfejlesztéssel összefüggő és az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos alapelvek és feladatok	11
2.4. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok	14
2.4.1. A pedagógusok feladatai	14
2.4.2. Az osztályfőnök feladatai és hatásköre	15
2.4.3. A diákönkormányzati munka közösségfejlesztési feladatai	15
2.4.4. A tanulói közösségek fejlesztésével kapcsolatos teendők	17
2.4.5. Hagyományok ápolása, ünnepek, megemlékezések	19
2.5. Az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok, a szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partnerei kapcsolattartásának formái	21
2.5.1. A szülők-pedagógusok együttműködésének formái	21.
2.5.2. Kapcsolat a tanulókkal	22
2.5.3. Kapcsolat a nevelésben együttműködő intézményekkel	23
2.6. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje és az esélyegyenlőséget szolgáló intézkedések rendje	25
2.6.1. Tehetség gondozás	25
2.6.2. A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségek enyhítése	27
2.7. A felvétel és az átvétel helyi szabályai	29
2.8. A tanulmányok alatti vizsgák	29

3. Helyi tanterv

3.1. Kerettanterv megnevezése	31
3.1.1. Kötelező tantárgyak és minimális óraszámok a 9–12. évfolyamon	32
3.1.2. Gimnáziumunkban induló tagozatok és óratervek	33
3.2. A tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei	37
3.3. A Nemzeti alaptantervben (a továbbiakban: Nat) meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai	38
3.4. A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja	42
3.5. Választható tantárgyak, foglalkozások, továbbá ezek esetében a pedagógusválasztás szabályai	43

MÁTÉSZALKAI ESZE TAMÁS GIMNÁZIUM PEDAGÓGIAI PROGRAM

3.5.1. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei	44
3.6. Közép- és emelt szintű érettségi vizsgára való felkészítés	44
3.7. A középszintű érettségi vizsga témakörei	45
3.8. A tanuló tanulmányi munkájának írásban, szóban vagy gyakorlatban történő ellenőrzési és értékelési módja.	45
3.9. A nevelő-oktató munka értékelési rendszere	46
3.10. A tanuló jutalmazásával összefüggő, a tanuló magatartásának, szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elvek	50
3.10.1. A tanulók jutalmazásának és büntetésének formái és szabályai	51
3.10.2. Intézményünkben alkalmazott sajátos pedagógiai módszerek	52
3.10.3. A nevelési-oktatási munka pedagógiai eszközei	53

MÁTÉSZALKAI ESZE TAMÁS GIMNÁZIUM PEDAGÓGIAI PROGRAM

Bevezetés

1.1. Küldetésnyilatkozat

*„Az egyetlen igazi tanulás: a lényünkben szunnyadó tudásnak tevékenységgé ébresztése”
(Weöres Sándor)*

➤ Iskolánk célja

- A XXI. század követelményeinek, kihívásainak megfelelő ismeretekkel és készségekkel rendelkező fiatalokat neveljünk
- Gimnáziumunk az európai és magyar hagyományoknak megfelelő kultúrába, tudományba és értelmiségi életmódba kívánja bevezetni diákjait. Művelt, tájékozott, folyamatos tanulásra, továbbképzésre alkalmas, fizikailag edzett fiatalokat kívánunk nevelni, akik kötődnek a hazához, iskolájukhoz és annak hagyományaihoz.
- Gimnáziumban folyó nevelő-oktató munka célja, hogy olyan fiatalok kerüljenek ki az iskolából, akik számára reális cél a továbbtanulás. Kívánatosnak tartjuk, hogy a lehető legmagasabb szintű tudás mellett a szilárd etikai értékrend, az erkölcsi igényesség is jellemezze diákjainkat
- Képesé tegyük tanulóinkat az önálló ismeretszerzésre, fejlesszük kreativitásukat
- Környezettudatos szemléletre és egészséges életmódra neveljünk
- Felkaroljuk a szocio- kulturális hátrányokkal indulókat, s a kiemelkedő tehetségeket fokozottan támogassuk.
- Az oktatás közvetlen és közvetett partnereit bevonjuk a gimnázium életébe
- Ökoiskola területen referenciainstítúciónként és akkreditált tehetségpontként működünk
- A Mátészalkai Esze Tamás Gimnázium nevelőtestületének feladata a fent felsorolt értékek közvetítése, az említett képességek kialakításában való közreműködés, azok fejlesztése a nevelő-oktató munka során. Pedagógusaink a pedagógiai program alapján megválaszthatják tanítási módszereiket, mindig szem előtt tartva az alapelvet és a célokat.

1.2. Jövőkép

10 éven belül a szatmári térség továbbra is meghatározó gimnáziuma leszünk, amely a felsőfokú tanulmányokra való felkészítés mellett a környezettudatos szemlélet elterjesztésével az ökoiskolahálózat elismert tagja, a régió közoktatási intézményeivel szoros kapcsolatban álló, intézmények közötti és intézményen belüli partnerséggel a 21.sz. követelményeinek megfelelni tudó felelősségtudattal bíró fiatalokat bocsájt útjára.

MÁTÉSZALKAI ESZE TAMÁS GIMNÁZIUM PEDAGÓGIAI PROGRAM

1.3. Helyzetértékelés

1.3.1. Rövid iskolatörténet

A gimnázium elődjének a városban szervezett középiskolai előkészítő tanfolyamok tekinthetők. Ezek a tanfolyamok az 1927/28 tanévtől, az 1946/47 tanévig szerveződtek.

Az első gimnáziumi osztályokat az 1947/48-as tanévben indították. Az 5 osztályba összesen 220 tanuló járt. Az iskola 1950-ben vette fel az Esze Tamás nevet. 1961-ig a Kossuth utcán lévő régi községháza volt az iskola épülete. Ekkor költözött a ma is működő és időközben ismét kinőtt „A” épületbe.

1965-ben módosult a profil: megjelent az első géplakatos szakközépiskolai osztály, majd 1969-ben újabb profil érkezett, az egészségügyi szakközép, melynek utolsó végzős osztálya 2000/2001-es tanévben érettségizett. Óvónőképző is működött mintegy öt éven át.

1977-ben a gimnáziumból önállósodott a Gépészeti Szakközépiskola.

1984-ben a megszűnt nagyecsed-i József Attila Gimnázium osztályaival bővült a tanulói létszám. 1985-ben az iskola épülete a „B” szárnnyal bővült. 1986-ban egy „D” típusú sportsarnokkal gazdagodott az iskola. 2000-2002-ben az iskola épületeit teljesen felújították, és 6 tanteremmel bővítették.

2001 óta – Mátészalkán egyedülként - iskolánk **tiszta profilú gimnáziumként** működik, s mint volt **bázisiskola** szoros kapcsolatot tart a régió alap- ill. középfokú oktatási intézményeivel.

1997 óta az Esze Tamás Alapítvánnyal közösen működteti a **Klorofill Oktatóközpontot**, amely 2010-ben elnyerte az Enikő-díjat.

2011-ben kiválóra **akkreditált Esze Tamás Tehetségpont** keretében intézményesült a tehetséggondozás, és alapítói lettünk a Szatmári Kistérségi Tehetségsegítő Tanácsnak.

2012. évi CLXXXVIII. törvény 4. § (1) bekezdése értelmében 2013. január 1-jétől **gimnáziumunk is állami fenntartásba került**, így ezeket a jogokat a Központ gyakorolja. **Mátészalka Város Önkormányzata** döntése értelmében a köznevelési intézmények feladatainak ellátását szolgáló ingó és ingatlan vagyonának **működtetését 2013. január 1-jétől vállalja**

1.3.2. Személyi feltételek

Gimnáziumunk személyi ellátottsága jó. Valamennyien a közoktatási törvényben előírt végzettséggel rendelkeznek. Az iskolai munkában az elmúlt években tanárnak és diáknak egyaránt a kétszintű érettségi bevezetése jelentette a legnagyobb kihívást. A felkészülést kívántuk segíteni azzal, hogy az érettségi tantárgyakból akkreditált képzésen vehettek részt a szaktanárok, amelyről vizsgáztatási tanúsítványt kaptak. Pedagógusaink szakmai felkészültségét jelzi, hogy többen emelt szintű érettségizetésben is rendszeresen részt vesznek, valamint saját szakmai kiadványaikkal segítik az oktató-nevelő munkát. Tanáraink a magas színvonalú oktató tevékenység mellett felkészültek a tanulók nevelésére, személyiségük sokoldalú fejlesztésére és a közösségek formálására.

MÁTÉSZALKAI ESZE TAMÁS GIMNÁZIUM PEDAGÓGIAI PROGRAM

1.3.3. Tárgyi és szakmai feltételek

A gimnázium 2002-ben befejezett felújítása után tárgyi feltételeink jelentősen javultak. Az intézmény 50 kisebb-nagyobb tanteremmel, 12 szaktanteremmel, 7 jól felszerelt szertárral, tornateremmel és sportcsarnokkal rendelkezik. Minden tagozaton csoportbontásban tanítjuk az idegen nyelvet és a testnevelést.

A több éve tartó eszközfejlesztési pályázat keretében (mely pénznek egy részét az önkormányzat, másik részét a közoktatási Közalapítvány biztosítja) jelentősen bővültek oktatási eszközeink. Számos térképet, videót, televíziót és számítógépet vásároltunk. Feltöltöttük a hiányos kémiai, fizikai és biológiai laborunkat a megfelelő eszközökkel szintén pályázati forrásokból. A nyelvi laborokban 16 tanulónak, a számítógéptermegekben 24 tanulónak jut egyidejűleg laborhely, illetve számítógép.

2012-ben 12 digitális tábla felszerelésére került sor, ami jelentős mértékben segíti a szaktanárok munkáját, segítséget adtat a jövőben az oktatás színvonalának további emeléséhez

A közel 30.000 kötetes - korszerű, számítógépekkel is felszerelt - **iskolai könyvtárunk** kellemes, esztétikus környezetet biztosít az önálló ismeretszerzésre, az igényes olvasmányok kiválasztására, a szabadidő hasznos eltöltésére. Az előző célok mellett a közösségformálásra is alkalmas klubterem áll rendelkezésre.

Sajnos az utóbbi években az iskola állagát tekintve egy kissé amortizálódott, amelyen a pedagógusok a diákok és a szülők bevonásával próbáltak javítani.

MÁTÉSZALKAI ESZE TAMÁS GIMNÁZIUM PEDAGÓGIAI PROGRAM

Nevelési program

2.1. Pedagógiai alapelvek, értékek és célok

ALAPELVEK	CÉLOK	FELADATOK	MÓDSZEREK	ESZKÖZÖK
Iskolánk az egyéni adottságokat figyelembe veszi a tanulók felkészítésében	A tanuló képessé váljon az önálló ismeretszerzésre és önművelésre, melynek feltétele a tanulási képességek és szilárd alapkészségek, kulcskompetenciák kialakítása.	Minden kolléga helyezzen kiemelt hangsúlyt a tanulási motiváció erősítésére A tanulás tanítását és az önálló ismeretszerzés képességének kialakítását minden pedagógus tekintse kiemelt feladatának! A tanulási stratégiák, módszerek és technikák megtanítása minden tanulóknak	Differenciált nehézségű feladatokkal, testreszabott foglalkoztatással lehetőséget adunk az egyéni haladási ütem kialakítására	A diagnosztikus és formatív mérések mérőeszközeit iskolai szinten készítjük el, illetve választjuk ki, a szummatív tesztek elkészítéséhez pedig megyei ill. országos standardizált mérőeszközöket alkalmazunk.
A kiváló adottságokkal és képességekkel rendelkező tanulóknak is lehetőséget teremtünk tehetségük kibontakoztatására.	A tanuló kiváló adottságait felismerve tehetséggondozás, személyiségfejlesztés	A képességfejlesztés és tehetséggondozás minden tantárgy keretében legyen kiemelt szempont! A tehetséges diákokat segítsük a saját önfejlesztő stratégiájának kialakításában és megvalósításában.	Gazdagító, dúsító programokkal és valódi problémák megoldásával A tanórai és tanórán kívüli tevékenységekben, a tanulmányi versenyeken való szerepléssel.	Az intelligencia és kreativitás - fejlesztő egyéni programokkal Egyéni kutatási -és fejlesztő programokkal, a modern informatikai eszközök alkalmazásával (CD, videofilmek, könyvtár).
Támogatást adunk a szociokulturális hátrányok és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségek leküzdéséhez.	Megakadályozni, hogy a hátrányok és nehézségek tanulási esélyegyenlőtlenséget eredményezzenek!	A rászoruló tanulókat hatékony felzárkóztató, fejlesztő, hátránykompenzáló munkával segítjük.	Differenciált foglalkoztatással, az egyéni haladási ütemhez igazított terheléssel.	Felzárkóztató csoportos foglalkozás keretében és egyéni korrepetálással.
Minden iskolai tevékenységünket – az oktatás és nevelés terén egyaránt - a tanulók okos szeretete hatja át. Következésképpen a „bátorító – megengedő” nevelői magatartást alkalmazzuk, amely pozitív szociális tükör a diákok számára!	A tanulói kreativitás és önismeret fejlesztése	A tanulók személyiségének szociokulturális háttérének megismerése, a különbözőségek figyelembevétele az oktatásban, nevelésben	Tanórai és tanórán kívüli események, tevékenységek lehetőséget adnak az oktató-nevelő munka eredményesebbé tételére	A pozitív motiváció eszközeivel élünk, a jutalmazás és büntetés módszereinek alkalmazásában egészséges arányokat tartunk.
A hazához és a helyi értékekhez való kötődés erősítése	Hazánk, régióink, városunk és iskolánk hagyományinak ismerete, s ezen értékekért tenni akaró fiatalok nevelése	A tanulók értékrendjének alakítása hazafias szellemben	Tanórai és tanórán kívüli tevékenységeken érték közvetítés	Csoportos foglalkozások, kulturális programok, tanulmányi kirándulások

MÁTÉSZALKAI ESZE TAMÁS GIMNÁZIUM PEDAGÓGIAI PROGRAM

ALAPELVEK	CÉLOK	FELADATOK	MÓDSZEREK	ESZKÖZÖK
A közösségek biztosítanak terepet a növendékek önállóságának, öntevékenységének, önkormányzó képességének kibontakoztatásához.	A tanulási tevékenységek közben és a tanulói közösségben való élet során fejleszteni a tanulók önismeretét, együttműködési készségét, akaratát, segítőkészségét, szolidaritásérzését, empátiáját! A kommunikációs – és viselkedéskultúra elsajátításával alakítsuk ki a tárgyi és személyes világunkban való eligazodás képességét!	A szocializáció folyamatainak tudatos irányítása, elősegítése.	A kortárs kapcsolatok megerősítésével, elemi állampolgári és a mindennapi életvitellel összefüggő praktikus ismeretek nyújtásával. A diákönkormányzat érdemi működtetésével.	Személyes példamutatással neveljük gyermekeinket toleranciára, a másság elfogadására, empátiára, az emberi jogok tiszteletben tartása.
Megalapozzuk a konstruktív életvezetés, környezettudatos és egészséges életmód készségét.	Felelős, tudatos, döntésekre képes állampolgárok nevelése	Tudatosítjuk a gyermekben a szűkebb és a tágabb környezetből megismerhető erkölcsi értékeket, erősítjük a pozitív szokásokat és a humánus magatartásmintákat.	Az osztályfőnöki helyi tanterv megvalósításával és az ember – és társadalomismeret, etika tantárgyi modul oktatásával.	Gazdag tevékenységrepertoár kialakításával gyakorló terepet biztosítunk az életszerű tapasztalatok megszerzéséhez.

2.2. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

A személyiséget a biológiai tényezők és a környezeti nevelési hatások – egymással szoros kölcsönhatásban – együttesen határozzák meg. A személyiség fejlődését három tényező befolyásolja: **az öröklés, a környezet és a nevelés.**

A személyiség jellege, kialakulása tehát az örökletes és környezeti hatások, illetve ezek interakciójának, egymásra hatásának eredménye és eredője. Az egyénben az adottságok, mint diszpozíciók jelennek meg, melyek génjeinkben, azok kódjában benne van.

A környezeti hatások – társadalom, nevelési intézmények, család – befolyásolják, hogy az adottságból mi és mikor milyen mértékben valósul meg. Ezek közül legjelentősebb a nevelés-oktatás személyiségformáló hatása. Az oktatás része, és nem kizárólagos tartalma a nevelésnek.

➤ A személyiségfejlesztés területei

- **A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatokat négy területre bonthatjuk, s ezen képességek fejlesztése minden tantárgyban kötelessége a szaktanárnak (melléklet)**
  - Az értelem kiművelése (kognitív kompetencia)
  - Segítő életmódra nevelés (szociális kompetencia)
  - Az egészséges és kulturális életmódra nevelés (személyes kompetencia)
  - A szakmai képzés megalapozása (speciális kompetencia)

MÁTÉSZALKAI ESZE TAMÁS GIMNÁZIUM PEDAGÓGIAI PROGRAM

- **A kognitív kompetencia összetevői**
  - Gondolkodási motívumok és képességek
  - Tudásszerző motívumok és képességek
  - Kognitív kommunikációs motívumok és képességek
  - Tanulási motívumok és képessége

A személyiségfejlesztésből adódó iskolai feladataink gimnáziumunk gyermekideáljának szellemiségéből fakadnak. A pedagógiai célkitűzésekben megfogalmazott tanulókép személyiségjegyeinek kialakítását – a tanórákon tervezett tananyagtartalom, tevékenységek és módszerek mellett – az iskolai élet egésze szolgálja.

ALAPELVEK	CÉLOK	FELADATOK	ELJÁRÁSOK	ESZKÖZÖK
Nevelő – oktató munkánk során komplex személyiségfejlesztésre törekszünk.	Alapozzuk meg a tanuló harmonikus testi – lelki fejlődését, a testi, értelmi, érzelmi, akarati és jellembeli tulajdonságok harmonikus fejlődését!	Segítjük a fiatalokat a reális önismeret kialakításában, az erkölcsi és jellembéli tulajdonságok tudatos formálásában.	Folyamatosan megismerjük, követjük és elősegítjük a gyermekek személyiségfejlődését. Tapasztalatainkat megosztjuk a szülőkkel.	Tesztek, önismereti tréningek, dramatikus játékok, önmegvalósítási lehetőségek, szereplési alkalmak teremtésével segítjük tanítványainkat saját képességeik megismerésében.
Igyekszünk megismerni minden tanítványunk személyiségstruktúráját, s elősegítjük az önismeretüket, formáljuk az önmagukozó és társaihoz fűződő viszonyát.	A tanulóknak áttekintése legyen saját személyisége összetevőiről, képességei és tehetsége határaitól és lehetőségeiről, legyen betekintése a viselkedése hátterébe, motívum-rendszerébe, helyesen ítélje meg az emberi kapcsolatokban játszott szerepét, hatását!	Felfedezzük és fejlesztjük minden gyermekben a személyiségének saját értékeit; keressük minden gyermekben az egyedit, a megismételhetlent, támogatjuk őket önmaguk kiteljesítésében.	Reális önértékelésre készítjük a tanulókat. Valós élethelyzetek teremtésével segítjük az önálló, aktív, felelősségteljes személyiség kialakulását.	Mind az alacsony, mind a túl magas önértékelés esetén a realitással való szembesítésre, a reális önkritika kialakítására törekszünk.
A pedagógus személyisége alapvető motivációs tényező, közvetlen meghatározója a tanulói teljesítménynek, a tantárgy iránti érdeklődésnek, a személyes kapcsolatok minőségének (magatartási modell, irányító személy).	Alakítsunk ki minden tanulóban sikerorientált beállítódást, ennek érdekében alkalmazzon minden pedagógus hatékony tanítási stratégiákat, nevelési stílusa legyen integratív felismerhető együttműködéssel!	A pedagógus vértesse fel magát a professzionális szakmai-módszertani tudás elemeivel, a tanuló személyiségének megismeréséhez szükséges tudással, a tanári-tanulói interakciós és kommunikációs készségekkel, a konfliktusok kezeléséhez szükséges képességekkel	A szociális befolyásolás folyamatai közül a behódolás, az azonosulás és interiorizáció közül az utóbbit törekszünk, amelyet nem a hatalmi tekintéllyel, hanem a vonzerővel, hitelességgel és értékeink vállalásával kívánunk elérni.	A tanulókkal a „megszólíthatóság” közelségében élnek a pedagógusok. Demokratikus együttműködési készséget tanúsítanak korlátozottan tekintélyelvű nevelési gyakorlattal.

MÁTÉSZALKAI ESZE TAMÁS GIMNÁZIUM PEDAGÓGIAI PROGRAM

<p>A helyi tanterveket is magába foglaló pedagógiai programunk összeállításánál elsődleges szempont a nevelés – oktatás személyiségfejlesztő hatásának érvényesítése.</p>	<p>Az iskola pedagógiai programja, nevelési, tanítási-tanulási folyamata adjon teret: a színes sok-oldalú iskolai életnek, a tanulásnak, játéknak, munkának; fejlessze a tanulók önismeretét, együttműködési készségét, eddze akarátát!</p>	<p>Az értelem kiműveléséhez kapcsolódó tanulási motívumok: tanulási motívumok és tanulási módok, a megismerési vágy fejlesztése, a játékszeretet és az alkotásvágy fejlesztése, a tanulási teljesítmény optimalizálása iránti vágy.</p>	<p>Kognitív képességek fejlesztése: kognitív rutinok (műveletek), kognitív kommunikáció, problémamegoldás, a tanulási módok optimalizálása önálló és szociális tanulás.</p>	<p>Valamennyi tantárgy keretében rendszeresített tanulói eszközök (tankönyvek, munkafüzetek, feladatsorok, fejlesztő programok stb.)</p>
<p>Megalapozzuk a szociális kompetencia, a pozitív szociális szokások, és a szociális hajlamok Kialakulását. A pedagógusok - a segítő életmódra nevelés – sikere érdekében rendszeresen élnek a segítő együttműködés változatos formáival.</p>	<p>A segítő életmódra nevelés: a nevelés szociális értékrendek megismerésének, a pozitív értékrend elfogadásának és az e szerinti viselkedés, magatartás elsajátításának, a szociális képességek kiépülésének, kreativitás növekedésének elősegítését jelenti. A tanulók ismerjék meg és sajátítsák el a szociális viselkedés alapvető szabályait, alakítsuk ki bennük az egyéni szociális értékrendet, a döntési szabadság és felelősség összhangját.</p>	<p>Olyan iskolai életrend kialakítása, működtetése, amelyben a tanulók biztonságban érzik magukat, mivel a magatartási szabályok átláthatóak, kiszámíthatóak, mindenkitől egyértelműen és következésként elvártak.</p>	<p>Olyan iskolai életrend, légkör kialakítása, amely az iskolai közösség mindennapi életében elősegíti, hogy a tanuló folyamatosan megtapasztalhatta az egyéni és csoportok kölcsönös megértésének, együttérzésének, segítőkétségének előnyeit, hiányuk káros következményeit.</p>	<p>Élményszerű, pozitív minták felkínálása, szociális szokások, attitűdök, meggyőződések, készségek és ismeretek nyújtása, személyes példamutatás, történelmi személyiségek, irodalmi, drámai hősök tetteinek, magatartásának átélési lehetőségeivel, a negatív, antiszociális minták pusztító hatásának csökkentése, fékezése.</p>
<p>Az egészséges és kulturált életmódra nevelésünk a pszichikum szükségleteinek optimális kielégítését, működését szolgálja. Az egészséges és kulturált életmódra nevelés a személyes kompetencia fejlesztését, eredményességének és igényességének növelését jelenti.</p>	<p>Az egészséges és kulturált életmódra nevelés célja: a mintaszerűen egészséges életmód ismertetése a tanulókkal, pozitív tartalmú szokásrendszerének kiépítése. A tanuló legyen tisztában a személyiséget érintő negatív hatásokkal (drog, alkohol, dohányzás, elégtelen táplálkozás, mozgásszegény életmód)!</p>	<p>Személyes képességek fejlesztése: önkiszolgálási, önállósági, önvédelmi képességek (egészségvédő képesség), identitásvédő képesség), az önreflexív képességek (önértékelő képesség, önmegismerő képesség, önfejlesztő képesség).</p>	<p>Az önálló képesség, tevékenységformáinak megismerése, gyakoroltatása, tudatosítása változatos formákban az életkori sajátosságoknak megfelelően (egészséges és kulturált étkezés, öltözködés, tisztálkodás, testápolás, rendszeret, a lakás és az osztályterem berendezéseinek rendbe tartási igénye, a háztartási és a házkörűli munkák, a közlekedés, és a vásárlás szokásai, mintái, készségei).</p>	<p>A mintaszerű egészséges életmód ismérveinek megismertetése, az alapvető szokások szakadatlan gyakorlása, folyamatosan észlelt minták elsajátítása (sérülés elhárító esések, önvédelmi fogások, balesetvédelmi szokások...), a pozitív minták követése, a személyiségkárosító szokások és függőségek kialakulásának megelőzése.</p>

MÁTÉSZALKAI ESZE TAMÁS GIMNÁZIUM PEDAGÓGIAI PROGRAM

2.3. Környezettudatosságra neveléssel, egészségfejlesztéssel összefüggő és az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos alapelvek és feladatok

➤ Ökoiskolai szerep

- Az Esze Tamás Gimnázium először 1998-ban készítette el környezeti nevelési munkatervét, az akkor életbelépő NAT követelményeinek figyelembevételével.
- Bár nem volt kötelező, de az iskolában működő **Klorofill Környezetvédelmi Oktatóközpont** kezdeményezésére több kolléga is bekapcsolódott a munkaterv kidolgozásába. Mivel a programunk nem képezte az akkori pedagógiai programunk részét, ezért kötelező jelleggel sem bírt, mégis egyre többen kapcsolódtak be a tanórán kívüli, ill. nem hagyományos tanórai tevékenységeinkbe is (erdei iskola, projektek, témanap stb.).
- 2004-ben az előző programra építve készült el kötelező jelleggel a **Környezeti Nevelési Programunk**. Ez alapján dolgozva **2005-2008-2011-ben** gimnáziumunk elnyerte az „Ökoiskola” címet, így 2012-ben megkaptuk az **Örökös ökoiskola** címet is.
- A tanórán kívüli programok szervezéséért **2010-ben a Klorofill Oktató Központ elnyerte a KOKOSZ Enikő-díját, a tanórai munka összehangolására pedig 2012 januárjában megalakulhatott a környezeti nevelési munkaközösség.**
- Az Esze Tamás Gimnáziumban korábban és most is **kiemelt szerepet kap az egészséges életmódra** nevelés, a **testi-lelki egészség megóvása, a baleset megelőzés** és a balesetek következményeinek csökkentése. Ugyancsak kiemelt feladatként kezeljük a fenntarthatóságra nevelést, környezettudatos szemléletmód magatartás kialakítását, hiszen rendelkezünk az **örökös ökoiskola** címmel, és ökoiskola területen működünk referenciainstanzként, iskolánkban működik az Enikő-díjas Klorofill Környezetvédelmi Oktatóközpont. A környezeti nevelés kapcsolódik a helyi értékeinkhez is, hiszen ezen értékek megismerésén át vezet az út a környezet értékeinek megismeréséhez és az erkölcsi követelmények is a környezettudatos szemléletmódot és magatartást kívánják meg.
- Az Egészségügyi Világszervezet (WHO) az iskola egészségfejlesztő tevékenységét hangsúlyozza, melynek révén az iskola folyamatosan fejleszti **környezetét**, ami elősegíti azt, hogy az iskola az élet, a tanulás és a munka egészséges **színtere** legyen, így az egészség- és fenntarthatóságra nevelés pedagógiai gyakorlatunkban kiegészíti egymást, közös programot dolgoztunk ki a terület fejlesztésére.
- Az iskola egyik nevelési feladata az ép **személyiség** kialakítása, az életben szükségszerűen jelentkező fizikai és lelki terhelések elviselésére történő felkészítés, a testi és lelki egészség **fejlesztése**, megőrzése az ehhez szükséges **szokásrendszer** kialakítása. Mindez előfeltétele annak, hogy a tanulók képesek legyenek elsajátítani az iskolai tananyagot, képesek legyenek megfelelni azoknak a követelményeknek, amelyeket a tanuló társadalom, a tudás alapú gazdaság, az információrobbanás támaszt velük szemben. Ahhoz, hogy mindezek megvalósuljanak **szemléletváltásra** van szükség a társadalom egészének, amely magával vonz egy magatartásváltozást (attitűdváltás). Ennek eredményeként

MÁTÉSZALKAI ESZE TAMÁS GIMNÁZIUM PEDAGÓGIAI PROGRAM

- fontos értéként kezeli az egészséget, az egészséges környezetet s minden olyan tevékenységet, amely hozzásegít az egészséges élethez, a kiegyensúlyozottsághoz, a fenntarthatósághoz és egyben az **életminőség** változásának szükségességét indukálja. Éppen ezért mindkét nevelési terület jelen van valamennyi tantárgy oktatásában, az osztályfőnöki programokban és tanórán kívüli tevékenységekben
- **A 2011. évi CXC Nk törvény és a 20/2012 EMMI rendelet** alapján nem kötelező a környezeti nevelési program készítése, de úgy gondoljuk, a hagyományaink és az elnyert címek köteleznek bennünket arra, hogy rendszerbe foglaljuk a környezeti nevelési tevékenységünket.

Részletesen a Pedagógiai program 1. sz. melléklete!

➤ **Az egészségnevelés céljai**

- Az **EMMI rendelet 128. § alapján az egészségfejlesztés célja**, az egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok végzése, kiemelten az egészséges táplálkozás, a mindennapos testnevelés, testmozgás, testi-lelki egészség fejlesztése, bántalmazás és iskolai erőszak megelőzése, baleset-megelőzése és elsősegélynyújtás és a személyi higiéné területeire kiterjedően. Ezen elveket – melyet a tantestület és a vele kapcsolatban álló külső intézmények szakemberei egyaránt elfogadtak – szem előtt tartva egészségfejlesztő programunk **céljainak a következőket tartjuk**
- Minden rendelkezésre álló módszerrel **elősegítjük a tanulókat, a nem pedagógus dolgozókat és a tantestület egészségének védelmét**, az egészség fejlesztését és az eredményes tanulást.
- **Együttműködést alakítunk ki a pedagógiai, az egészségügyi, a gyermekvédelmi szakemberekkel**, a szülők és a diákok között annak érdekében, hogy az iskola maga is egészséges környezet legyen.
- **Egészséges környezetet**, iskolai egészségnevelést és iskolai egészségügyi szolgáltatásokat igyekszünk biztosítani, ezekkel párhuzamosan együttműködünk a helyi közösség szakembereivel és hasonló programjaikkal, valamint az iskola személyzetét célzó egészségfejlesztési programokkal is. Kiemelt jelentőséget tulajdonítunk az egészséges étkezésnek, a testedzésnek és a szabadidő hasznos eltöltésének, illetve teret adunk a társas támogatást, a lelki egészségfejlesztést és a tanácsadást biztosító programoknak.
- A **mindennapos testedzésre** vonatkozó – a Nkt. és az EMMI. rendelet előírásait figyelembe véve – szabályokat, az eljárás menetét külön mellékletben
- Olyan oktatási – nevelési gyakorlatot igyekszünk folytatni, amely tekintetbe veszi **a pedagógusok és a tanulók jólétét és méltóságát**, többféle lehetőséget teremt a siker eléréséhez, elismeri az erőfeszítést, a szándékot, támogatja az egyéni előrelépést.
- Törekszünk arra is, hogy segítsük diákjainkat, az iskola személyzetét, a családokat, valamint a helyi közösség tagjainak egészségük megőrzését lehetőségeinkhez mérten. **Együttműködünk a helyi közösség vezetőivel**, hogy megértessük azt, hogy a közösség hogyan járulhat hozzá – vagy éppen hogyan hátráltathatja – az egészség fejlesztését és a tanulást.

MÁTÉSZALKAI ESZE TAMÁS GIMNÁZIUM PEDAGÓGIAI PROGRAM

- Az **elsősegélynyújtási alapismeretek** elméleti és gyakorlati oktatása célzott korcsoport részére.
- A NAT előírásainak megfelelően a **családi életre nevelés keretében** segítséget kell nyújtani a fiatalok felelős párkapcsolatának kialakításában, és a szexuális kultúra kérdéseinek megválaszolásában.
- A **közétkeztetés** élelmiszer alapanyagainak beszerzését lehetőség szerint helyben kell megoldani.
- Az oktatási miniszter **32/2005.(XII.22) OM** rendelete, illetve az **EMMI 130. §** alapján az iskola-egészségügyi szolgálat abban a kérdésben foglal állást, hogy a büfé árukészlete megfelel-e az OÉTI által kiadott ajánlásnak.

➤ **A fenntarthatóságra nevelés céljai**

- Az **egyetemes természetnek**, mint létező egésznek a **tisztelete és megőrzése** - beleértve az élő és élettelen környezetet és az embert is és annak kultúráját
- A Föld egészséges folyamatainak visszaállítása, harmóniára való törekvés
- **Az erőforrások** tudatos, takarékos és felelősségteljes használatára nevelés
- A fogyasztási és a pénz használatával kapcsolatos szokások alakítása
- A környezettel kapcsolatos állampolgári kötelességek és jogok gyakorlatára felkészíteni a fiatalokat
- Megismertetni azon gazdasági és társadalmi folyamatokat, amelyek válságokat idézhetnek elő
- Az önkéntes munka lehetőségei közé beépítjük a környezetvédelmi tevékenységeket is

➤ **Helyi céljaink**

- Természeti-épített –szociális környezetünk ismerete, óvása, fejlesztése;
- A lakóhely fenti értékeinek védelme
- Hagyományok megismerése és védelme (iskola, család, település, nemzet)
- Azonosságtudat fejlesztése a fenti szinteken
- Az iskolai környezet és életvitel „zöldítése”

➤ **Pedagógiai céljaink**

- Az általános célokra vonatkozó érték-és szokásrendszer érzelmi, értelmi, esztétikai és erkölcsi megalapozása
- Holisztikus és globális szemléletmód kialakítása
- Rendszerszemléletre nevelés; ok-okozati összefüggések megláttatása
- Az alternatív gondolkodás elsajátítása
- A problémamegoldó gondolkodás és döntésképeség kialakítás
- A szerves (organikus) kultúra fontosságának felismertetése
- A fenntarthatóságra nevelés összefüggésben a fogyasztóvédelmi feladatokkal
- Az értelmi és érzelmi környezeti nevelés
- A tapasztalatokon alapuló, kreatív környezeti nevelés
- A toleranciára és segítő életmódra nevelés
- Az állampolgári és egyéb közösségi felelősségtudat felébresztése
- Az életminőség fogyasztáson túlra mutató alkotóinak keresése (értékek, normák)
- Az egészség és környezet összefüggéseinek megláttatása

MÁTÉSZALKAI ESZE TAMÁS GIMNÁZIUM PEDAGÓGIAI PROGRAM

Pedagógiai munkánkban a holisztikus emberszemléletet próbáljuk megvalósítani, melyben az egészségkultúráltság elemei összekapcsolódnak a környezeti neveléssel és a környezet egészségüggyel is. Ezen szemlélet elősegíti a nevelő tevékenységben, hogy a tanuló személyiségében rejlő értékeket felszínre hozza, megerősítse, fejlessze.

A részletes környezeti nevelési és egészségfejlesztési programot a Pedagógiai program 1- 2. számú mellékletei tartalmazzák

2.4. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok

2.4.1. A pedagógusok feladatai

➤ **Kiemelt feladatok**

- A pedagógusok feladatainak részletes listáját személyre szabott munkaköri leírásuk tartalmazza. A pedagógusok **legfontosabb helyi feladatait az alábbiakban határozzuk meg:**
  - A tanítási órákra való felkészülés,
  - A tanulók dolgozatainak javítása,
  - A tanulók munkájának rendszeres értékelése,
  - A megtartott tanítási órák dokumentálása, az elmaradó és a helyettesített órák vezetése,
  - Érettségi, különbözeti, felvételi, osztályozó vizsgák lebonyolítása,
  - Kísérletek összeállítása, dolgozatok, tanulmányi versenyek összeállítása és értékelése,
  - A tanulmányi versenyek lebonyolítása,
  - Tehetséggondozás, a tanulók fejlesztésével kapcsolatos feladatok,
  - Felügyelet a vizsgákon, tanulmányi versenyeken, iskolai méréseken,
  - Iskolai kulturális, és sportprogramok szervezése,
  - A nyílt napon bemutató órák tartása,
  - Osztályfőnöki, munkaközösség-vezetői, diákönkormányzatot segítő feladatok ellátása,
  - Az ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok ellátása,
  - Szülői értekezletek, fogadóórák megtartása,
  - Részvétel nevelőtestületi értekezleteken, megbeszéléseken,
  - Részvétel a munkáltató által elrendelt továbbképzéseken,
  - A tanulók felügyelete óráközi szünetekben,
  - Tanulmányi kirándulások, iskolai ünnepek és rendezvények megszervezése,
  - Iskolai ünnepeken és iskolai rendezvényeken való részvétel,
  - Részvétel a munkaközösségi értekezleteken,
  - Tanítás nélküli munkanapon az igazgató által elrendelt szakmai jellegű munkavégzés,
  - Iskolai dokumentumok készítésében, felülvizsgálatában való közreműködés,
  - Szertárrendezés, a szakleltárak és szaktantermek rendben tartása,
  - Osztályterem rendben tartása és dekorációjának kialakítása.

MÁTÉSZALKAI ESZE TAMÁS GIMNÁZIUM PEDAGÓGIAI PROGRAM

2.4.2. Az osztályfőnök feladatai és hatásköre

➤ Kiemelt feladatok

- Az osztályfőnököt – az osztályfőnöki munkaközösség vezetőjével konzultálva – az igazgató bízza meg minden tanév februárban elsősorban a felmenő rendszer elvét figyelembe véve. **Az osztályfőnök:**
  - Az iskola pedagógiai programjának szellemében neveli osztályának tanulóit, munkája során maximális tekintettel van a személyiségfejlődés jegyeire.
  - Együttműködik az osztály diákbizottságával, segíti a tanulóközösség kialakulását.
  - Segíti és koordinálja az osztályban tanító pedagógusok munkáját. Kapcsolatot tart az osztály szülői munkaközösségével.
  - Figyelemmel kíséri a tanulók tanulmányi előmenetelét, az osztály fegyelmi helyzetét.
  - Minősíti a tanulók magatartását, szorgalmát, minősítési javaslatát a nevelőtestület elé terjeszti.
  - Szülői értekezletet tart.
  - Ellátja az osztályával kapcsolatos ügyviteli teendőket: napló vezetése, ellenőrzése, félévi és év végi statisztikai adatok szolgáltatása, bizonyítványok megírása, továbbtanulással kapcsolatos adminisztráció elvégzése, hiányzások igazolása.
  - Segíti és nyomon követi osztálya kötelező orvosi vizsgálatát.
  - Kiemelt figyelmet fordít az osztályban végzendő ifjúságvédelmi feladatokra, különös tekintettel a hátrányos helyzetű tanulóakra.
  - Tanulóit rendszeresen tájékoztatja az iskola előtt álló feladatokról, azok megoldására mozgósít, közreműködik a tanórán kívüli tevékenységek szervezésében.
  - Javaslatot tesz a tanulók jutalmazására, büntetésére, segélyezésére.
  - Részt vesz az osztályfőnöki munkaközösség munkájában, segíti a közös feladatok megoldását.
  - Órát látogat az osztályában.

2.4.3. A diákönkormányzati munka közösségfejlesztési feladatai

➤ A diákönkormányzat alapvető feladata

- Alapvető feladata az **egyéni és kollektív érdekképviselés**, az **előzetes egyeztetés**, a **problémák megfogalmazása**, a megoldáskeresés minden kérdésben; ezenkívül az iskolai munka segítése, az iskola működtetésében résztvevők (diákok, szülők, tanárok, iskolafenntartó) együttműködésének előmozdítása.
- A diákönkormányzat osztályonként tájékoztatja a tanulóitársait az időszakos feladatokról. Gondjaik, konfliktusaik képviselőjére diákmozgalmat segítő tanár áll rendelkezésükre, aki minden összejuvételükön jelen van.
- Az IDŐ Szervezési és Működési Szabályzatát gimnáziumunk SZMSZ-ének melléklete tartalmazza.

MÁTÉSZALKAI ESZE TAMÁS GIMNÁZIUM PEDAGÓGIAI PROGRAM

➤ **Tanórán kívüli foglalkozások**

- A tanulói közösségben, illetve a közösség által történő nevelésének megszervezése, irányítása – a IDŐ önkormányzattal együttműködve – nevelő-oktató munkánk alapvető feladata. Kiemelt szerepe van gimnáziumunkban az **alábbi tanórán kívüli foglalkozások szervezésének**
- **Egészségnap:** hagyományosan minden évben megrendezésre kerül, aktuális világnapi eseményhez fűződő téma feldolgozásra kerül sor.
  - Egészségügyi
  - Környezetvédelmi
  - Lelki Egyészség
  - Élelmezési
  - Füstmentes
  - AIDS – elleni
  - Kábítószer – elleni Világnap
- **„Esze Napok”:** szintén hagyományosan két évente megrendezésre kerülő tudományos diákkonferencia és művészeti fesztivál rendezvénysorozat, melyet igyekszünk összekapcsolni egészséges életmóddal és drogprevencióval is.
- **Klubfoglalkozás:** a 2003/2004-es tanévben indult el szaktanárok és külső szakemberek bevonásával, önismereti és kábítószerfogyasztás megelőzést célzó programunk kísérleti jelleggel. Eddigi tapasztalataink jók, ezért tervezzük a továbbiakban is a folytatást, kibővítve a megvitátásra szánt életvitel egyes területeivel.
- **Sportrangadók:** iskolánk Diáksport Egyesületének (DSE) munkája révén az intézmény szabadidős sport szervezési hagyományával biztosítja, hogy a tanulók nagy számban vegyenek részt ezekben a programokban. Azzal a céllal szorgalmazzuk az életmód sportokat, hogy a mozgást a fiatalok beépítsék mindennapi életükbe, ezek olyan jellegű feszültségoldó, a terhelések elviselést növelő mozgástevékenységek, amelyek felszabadultságot, örömet adnak, melyben lehetőség van a személyiség kiteljesedésére. (Lásd: mindennapos iskolai testedzés program)
- **Erdei iskola, tábor, tanulmányi kirándulások** (Lásd: környezeti nevelés program) Törekvésünk, hogy iskolánkban a konkrét tantárgyaktól függetlenül minden oktatási és nevelési szituációban segítséget kapjanak a tanulók ahhoz, hogy önmagukat értéknek tételezzék fel, bízzanak önmagukban, képességeikben, vállalják önmagukat. Abban reménykedünk, hogy a felnövekvő generáció életvezetése kevésbé lesz önpusztító és a kapott ismeretek mindennapjaikba hatékonyan beépülnek. Természetesen ez egy hosszú távú cél, amit fokozatos építkezéssel, olykor kudarcokkal terhes programokban lehet megvalósítani.

MÁTÉSZALKAI ESZE TAMÁS GIMNÁZIUM PEDAGÓGIAI PROGRAM

➤ **A szülők által kezdeményezett és az iskola által szervezett kirándulások szabályai**

- Foglalkozási időn túl bármikor, oktatási idő alatt csak az intézmény igazgatójának előzetes engedélyével szervezhető.
- A tanév eleji osztálykirándulások **időpontját április 30-ig kell jelenteni** írásban az igazgatónak előzetes engedélyeztetésre.
- Az osztálykirándulásokat a tanév első hónapjában tartja az intézmény. A **kirándulást az osztályfőnök megtervezi és megszervezi**, valamint felelősséggel vezeti
- A tanulmányi kirándulás, az üzemek és kulturális intézmények látogatása az iskolai munkaterv, továbbá az osztályfőnökök és a tanárok tanmenetének szerves része. A kirándulásokat a diákképviselőkkel, a szülői munkaközösségekkel közösen, a tanulók és a szülők elfogadható kéréseinek, javaslatainak a figyelembe vételével kell megtervezni és szervezni.
- **Két vagy többnapos kirándulás** lehetőség szerint tanítás nélküli munkanapokon, illetve tanítási szünetekben szervezhető. Ilyen esetben az engedély megadásához szükséges kérelmet az utazó csoport vezetője az utazás előtt két hónappal az igazgatónak írásban nyújtja be.
- Az iskola által szervezett kirándulások, látogatások alkalmával legalább egy kísérő tanárt és felnőtt kísérőket kell biztosítani, amennyi a zavartalan lebonyolításhoz szükséges, de **20 tanulóként legalább egy főt**.
- A kirándulásokra el kell vinni az elsősegélynyújtáshoz szükséges felszerelést.
- A kirándulások költségeit úgy kell megállapítani, hogy a szülőket csak a legszükségesebb mértékben terhelje.
- A tanulmányi kiránduláson a pedagógust a 326/2013. (VIII.30) Korm. Rendelet (33. §) szerint ügyeleti díj illeti meg

2.4.4. A tanulói közösségek fejlesztésével kapcsolatos teendők

➤ **A különféle iskolai tanulói közösségek megszervezése, nevelési irányítása**

- Az iskolai élet egyes területeihez (tanórákhoz: az osztály -, és csoportközösségek, illetve tanórán kívüli tevékenységekhez: szakkör, sportkör és érdeklődési körök) kapcsolódó tanulói közösségeket alakítunk ki, valamint ezek életének tudatos, tervszerű nevelői fejlesztését teremtjük meg.

➤ **A tanulók életkori fejlettségének figyelembevételével a tanulóközösségek fejlesztése (osztályközösségek, csoportközösségek színterén)**

- Nevelőmunkánk során alkalmazkodunk az életkorral változó közösségi magatartáshoz, azaz a gyermek heteronóm (a felnőttek elvárásainak megfelelni akaró) személyiségének átalakulásától az autonóm személyiséggé válásáig;
- Az előbbi feladatból eredően ösztönzést, útmutatást adunk az egyéni érdeklődés, képesség, tehetség kibontakoztatására, az önfejlesztés belső erőforrásainak (pl.: akaraterő, ambíció, igényesség) kiépítésére;

MÁTÉSZALKAI ESZE TAMÁS GIMNÁZIUM PEDAGÓGIAI PROGRAM

- Megértetjük, elfogadtatjuk az egyre inkább háttérbe szoruló, de nélkülözhetetlen humán értékeket;
- Egymás megbecsülését, tiszteletét, az empátiát és a tolerancia érzését egymás iránt, illetve a konfliktusok vállalását, ezek feldolgozását;
- A devianciához vezető szocializációs problémákat, potenciális veszélyeket tudatosítjuk, s a velük kapcsolatos felelősséget alakítjuk ki a tanulóknak, önmaguk és a társaik iránt.

➤ **Az önkormányzás képességeinek kialakítása**

- A tanulói közösségek fejlesztése során kialakítjuk a közösségekben, hogy nevelői segítséggel tudjanak maguk elé célt kitűzni, és ennek elérése érdekében összehangoltan tevékenykedjenek, értékelni tudják az elvégzett munkát.
- A fentiek érdekében fejlesztenünk szükséges:
- Diákjaink vitakészségének, kommunikációs képességeinek kibontakoztatását.
- A bátor kezdeményezési szándékot és képességeket.
- Az iskolai programok színterein kínáló kreativitás képességét, és önállóságot.
- A dönteni tudás, illetve bonyolult helyzetekben a döntés felelősségének felvállalását.

➤ **A tanulói közösségek tevékenységének megszervezése**

- Az irányító pedagógus legfontosabb feladatának tartjuk a közösség tevékenységének tudatos tervezését és folyamatos megszervezését. (ehhez egyik alapvető szintér az osztályfőnöki munka, illetve osztályfőnöki órák, melyek mintegy szocializáló műhelynek tekinthetők.
- Irányítjuk az egyéni és közösségi érdek lehetőségeihez képest történő összehangolását.
- Egyenlő hangsúlyt helyezünk a diákok társas lényé fejlődéséhez, illetve az egyén belső stabilitását segítő, személyiséget kibontakoztató nevelői munkára.

➤ **A közösségek egyéni arculatának, hagyományainak kialakítása**

- A tanulói közösségekre jellemző, az összetartozást erősítő erkölcsi, viselkedési normák, formai keretek és tevékenységek rendezetté válását alakítjuk ki és ápoljuk.
- Az iskolai hagyományok ápolása a közösségformálás, az iskolához való kötődés egyik fontos eszköze.
- Hangsúlyt helyezünk az iskolai, iskolán kívüli feszültségek, konfliktusok elemzésére, kezelésére, megelőzésére, tapasztalatainknak általánosítására.
- Cáfoljuk és elutasítjuk a gyakran előtérbe kerülő, negatív tartalmú egyéni ambíciókat (pl. gátlástalanság, önzés, visszaélés a közösség bizalmával.)

MÁTÉSZALKAI ESZE TAMÁS GIMNÁZIUM PEDAGÓGIAI PROGRAM

➤ **Önkéntes munka megszervezése**

- **A Nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény** állami vizsgák rendszeréről fejezete (6. §. 4.bek.) szerint az érettségi bizonyítvány kiadásának feltétele ötven óra közösségi szolgálat elvégzésének igazolása. A felnőttoktatás keretében szervezett érettségi vizsga esetében közösségi szolgálat végzésének igazolása nélkül is meg lehet kezdeni az érettségi vizsgát. A sajátos nevelési igényű tanulók esetében a szakértői bizottság ez irányú javaslata alapján a közösségi szolgálat mellőzhető.

A közösségi szolgálat alapelveit a 20/2012 EMMI rendelet 133.§ (1) rögzíti.

- **A közösségi szolgálat keretei között a következő területeken folytatható tevékenység:**
  - Egészségügyi;
  - szociális és jótékonyági;
  - oktatási;
  - kulturális és közösségi;
  - környezet- és természetvédelmi;
  - katasztrófavédelmi;
  - óvodás korú, sajátos nevelési igényű gyermekekkel, tanulókkal, az idős emberekkel közös sport- és szabadidős foglalkozások.
- **A közösségi munka célja: a tanulók következő kompetenciáinak fejlesztése:**
  - kritikus gondolkodás,
  - érzelmi intelligencia,
  - önbizalom,
  - felelősségvállalás,
  - állampolgári kompetencia,
  - felelős döntéshozatal,
  - hiteles vezetői készségek,
  - szociális érzékenység, társadalmi felelősségvállalás,
  - kommunikációs készség,
  - együttműködés,
  - empátia,
  - konfliktuskezelés,
  - problémamegoldás.

Részletes szabályozás és dokumentáció Pedagógiai program 3. számú mellékletében!

2.4.5. Hagyományok ápolása, ünnepélyek, megemlékezések

➤ **A tanulók életével összefüggő hagyományok**

- Iskolai ünnepi egyenruha és jelvény viselése ünnepélyes alkalmakkor, versenyeken való részvételkor
- Az ünnepi ruha lányoknak: sötétkék szoknya, fehér matrózbóluz, jelvény
- Ünnepi ruha fiúknak sötét öltöny, fehér ing, nyakkendő

MÁTÉSZALKAI ESZE TAMÁS GIMNÁZIUM PEDAGÓGIAI PROGRAM

- A leendő kilencedikes tanulókat a beiratkozáskor tájékoztatni kell, tőlük a pénzt az iskola által készítettetett jelvényre be kell szedni.

➤ **Ünnepségek, rendezvények, iskolai hagyományok**

- **Tanévnyitó** szeptember első tanítási napján 8 órakor
- **Elsősök avatása** október első hetében (szerda). Ünnepélyes keretek között ekkor kerül sor a jelvény átadására és a kilencedikesek fogadalomtételére a 12. évfolyam közreműködésével. A szülők is jelen vannak a kilencedikesek avatási ünnepségén, valamint az évfolyam- és osztályszülői értekezleten.
- **Gólya-buli** október első vagy második hetében
- **Szalagavató.** Az ünnepséget hagyományoknak megfelelően bál követi, ha a végzős osztály igényli.
- **Iskolai diáknapi** (tavaszi szünet előtti héten). Délelőtt tanítás diáktanárok közreműködésével, délután vidám programok
- **ESZE NAPOK – diákkonferencia** kétévenként hagyományos rendezvény a környező középiskolák és általános iskolák közreműködésével
- **Diákközgyűlés** az iskolai diáknapi előtti napon (diákönkormányzat legmagasabb fóruma) szervezése, irányítása a diákönkormányzat joga és kötelessége
- **Ballagás** május
- **Tanévzáró ünnepség**
- **Nemzeti ünnepeink** iskolai szintű megemlékezések. Március 15-i ünnepségen köszöntjük a 18 éves tanulóinkat a 9. évfolyam tanulóinak közreműködésével. Iskolarádióban vagy osztályfőnöki órákon megemlékezünk október 6-ról, a kommunizmus áldozatairól és a holocaustról.
- **A tanév elején** minden osztály az osztályfőnöki munkaközösség négy évre szóló kirándulás-terve alapján osztály- vagy évfolyam-kiránduláson vehet részt. Pályázati forrásokból szervezett kirándulások időpontja igazodhat a szerződésben rögzítettekhez. **Tanulmányi kirándulás** osztály, vagy csoportok, szülők írásbeli engedélyével, az egyes munkaközösségek munkatervben rögzítettek szerint.
- **Az iskolaújtság.** ET erősíti és formálja a közösséget. Negyedévenként jelenik meg.
- **A névadó kultusz ápolásával kapcsolatos feladatok.** Az iskola előtti Esze Tamás szobor megkoszorúzása, a kilencedikesek avatása, a 12-esek ballagásakor. A jelvény is szimbolizálja a névadó szellemét. Minden évben a 9. évfolyam osztályai **Iskolatörténeti vetélkedőn** vesznek részt. Esze Tamás életéről az iskola honlapjáról is tájékozódhatnak az érdeklődők.
- **Az Esze Tamás Emlékplakett** adományozása. Tanévenként egy pedagógus, egy negyedikes diák és egy iskolán kívüli személy részesülhet ebben az elismerésben. Kivételt képeznek ez alól a kerek évfordulók, amikor több személy is szóba jöhet.

2.5. Az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok, a szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partnerei kapcsolattartásának formái

2.5.1. A szülők-pedagógusok együttműködésének formái

A gyermek érzelmi, értelmi, erkölcsi és testi nevelése a szülő és pedagógus közös feladata, mely csak szoros együttműködéssel az otthoni és iskolai nevelés összehangolásával oldható meg. Alapvetően szükséges hozzá a tanár és a szülő közötti kölcsönös bizalom, őszinteség. Az együttműködés során tudatosítani kell a szülőknél, hogy a tanuló érdeke az iskola és családi nevelés alapelveinek közelítése, az elvárások egyeztetése. Arra kell törekednünk, hogy a szülő érezze felelősségét a tanuló és az iskola kapcsolatának formálásában, fogadja bizalommal a gyermeke elé állított követelményeket, igényelje a tanulmányi előmeneteléről és magatartásáról megfogalmazott észrevételeket.

➤ Az iskola és a szülő együttműködésének feltételei

- A szülő kísérelje figyelemmel a gyermek tanulmányi előmenetelét, gondoskodjon arról, hogy teljesítse kötelességeit, követelje meg a házi feladatok megoldását.
- Nyújtson a kötelességének teljesítéséhez tőle elvárható segítséget.
- Tartson kapcsolatot a gyermekével foglalkozó pedagógusokkal.

➤ A kapcsolattartás lehetőségei

- Az iskolai és az osztály szülői értekezletek (minden tanévben kötelezően két alkalommal, de szükség esetén az osztályfőnök ezen alkalmakon kívül is hívhat össze szülői értekezletet)
- Fogadóórákon szaktárgyi problémák megbeszélése, iskolai szinten évente két alkalommal
- Egyéni szinten minden szaktanárnál heti egy órában a tanév elején elkészített kimutatás szerint, melyet ismertetünk a tanulókkal, illetve a hirdető táblán kifüggesztve bármikor elolvasható.
- Az osztályfőnök kísérelje figyelemmel a tanuló ellenőrzőjébe beírt érdemjegyeket és osztályzatokat, a beírások hitelességét, a szülő aláírását. Egyéb észrevételek (dicséret, büntetés, rendezvények stb.) szöveges megfogalmazását az ellenőrző könyvben illetve levélben juttatjuk el a szülőkhöz.
- Indokolt esetben kérjük a szülőt, hogy keresse fel az osztályfőnököt vagy szaktanárt, esetleg családlátogatás alkalmával beszéljünk meg a közös problémákat.

➤ A szülő részvétele az iskolai életben

MÁTÉSZALKAI ESZE TAMÁS GIMNÁZIUM PEDAGÓGIAI PROGRAM

- A szülő tájékozódhat gyermeke iskolai életéről, felkeresheti az osztályfőnököt és a szaktanárt szülői értekezletek és fogadóórák alkalmával, előzetes egyeztetés alapján más időpontban is.
- Szaktanári engedéllyel látogathatja a tanítási órát.
- Részt vehet az iskola által szervezett nyílt nap rendezvényein.

- A szülői képviselőt ellátó fórumokon véleményt nyilváníthat az iskolai életet érintő kérdésekben.
- Választhat és választható a szülői érdekvédelmi testületekbe.
- Az alapítványok támogatásával, szponzori tevékenységgel segítheti az iskola működését.
- Az iskola vezetője az osztályfőnök és a szaktanár ellenőrző könyv és levél útján információkat közölhet a szülővel.
- Az iskolai életben, az oktatásban bekövetkező változásokról az intézmény vezetője vagy az osztályfőnök a szülői fórumokon nyújt tájékoztatást, kér véleményt vagy hozzájárulást. A szülő joga, hogy írásbeli felvetésére 15 napon belül választ kapjon (Nkt 72.§ d)

➤ **A szülő részvétele az iskolai szervezetekben**

- Részt vesz a szülői értekezleteken, fogadóórákon.
- A különböző fórumokon tájékoztatást kap az iskola az osztály és a gyermeke érdekében legfontosabb kérdésekről, véleményt nyilváníthat, javaslatot tehet.
- A szülői értekezlet tagjai szülői munkaközösséget választhatnak, akik segítik az osztályfőnököt az osztály életét szervező feladatok megoldásában, dönthetnek a rendezvények, kirándulások költségének megállapításában, kapcsolatot teremtenek a szülők és a tantestület között.
- **Az osztályok szülői munkaközössége delegálja az SZMK tagjait.** Jogaikat a köznevelési törvény és az SZMSZ alapján gyakorolják, részt vesznek az iskolai rendezvények szervezésében, szponzorálásában. (Az Esze Tamás Alapítvány támogatásában, az alapítványi bál lebonyolításában.)
- A szülő kérheti az iskola által biztosított programban való részvételt gyermeke számára, a nem kötelező tanórán kívüli foglalkozások szervezését, az idegen nyelv választásának lehetőségét, az étkezési hozzájárulás csökkentését, az állam és az önkormányzat által biztosított szociális támogatások megítélését.
- A szülő kezdeményezheti az oktatás-nevelés sikerességét, erősítését, színesítését szolgáló tevékenységet, a hagyományok teremtését és ápolását. Írásbeli felvetésére 15 napon belül választ kapjon (Nkt 72.§ d)

2.5.2. Kapcsolat a tanulókkal

➤ **A köznevelési törvény 46. §-a (3-4. bek.) szerint a tanulónak joga**

- A közoktatási intézményben biztonságban és egészséges környezetben oktassák és neveljék
- Személyiségét, emberi méltóságát és jogait tiszteletben tartásuk, kapjon védelmet a fizikai és szellemi erőszakkal szemben
- Képességének, érdeklődésének, adottságainak megfelelő oktatásban és nevelésben részesüljön, képességéhez mérten tanuljon.

MÁTÉSZALKAI ESZE TAMÁS GIMNÁZIUM PEDAGÓGIAI PROGRAM

- A tanulók jogait és kötelességeit a Házirend részletesen szabályozza.
- A diákok legfőbb érdekképviselői szervezetei: DÖK, melynek működési szabályait, az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendjét a Pedagógiai program melléklete tartalmazza

- A tanulói jogok és kötelességek érvényesítése tanár és tanuló közös feladata, az osztályfőnöki és szaktanári munkát ezek szerint kell végezni.
- A nevelési-oktatási intézményben, családja anyagi helyzetétől függően, külön jogszabályban meghatározott esetekben kérelmére térítésmentes vagy kedvezményes étkezésben, tanszerellátásban részesüljön, továbbá, hogy részben vagy egészben mentesüljön a törvényben meghatározott, a gyermekeket, tanulókat terhelő költségek megfizetése alól, vagy engedélyt kapjon a fizetési kötelezettség teljesítésének halasztására vagy a részletekben való fizetésre.
- Válasszon a pedagógiai program keretei között a választható tantárgyak, foglalkozások, továbbá pedagógusok közül.
- Igénybe vegye az iskolában és kollégiumban rendelkezésre álló eszközöket, az iskola és kollégium létesítményeit és az iskolai, kollégiumi könyvtári szolgáltatást
- Részt vegyen a diákkörök munkájában, és kezdeményezze azok létrehozását, tagja legyen iskolai, művelődési, művészeti, ismeretterjesztő, sport- és más köröknek

➤ **Kapcsolatok fórumai**

- Az iskolai oktatás-nevelés fontos fóruma a tanítási óra, melynek védelme és megtartása az iskolavezetés és a szaktanárok felelőssége.
- A tanórán kívüli tevékenység a tanulók és a szülők kérései és elvárásai alapján. (kirándulás, rendezvények, versenyek)
- Az iskolai élet eseményeiről a tanulókat érintő döntésekről információk áramolhatnak: személyes tájékoztatás formájában az iskolavezetés, a szaktanárok és osztályfőnökök közvetítésével, valamint a rádió és az üzenő füzet hirdetésével.

2.5.3. Kapcsolat a nevelésben együttműködő intézményekkel

➤ **Az iskola és a kollégium együttműködésének feltételei**

- Az iskolai és a kollégiumi munkaterv egyeztetése
- Az iskolavezetés, az osztályfőnöki munkaközösség és a kollégiumi nevelők folyamatos információcseréje
- Az iskola vezetése és az osztályfőnökök részvétele a kollégiumi rendezvényeken
- Az osztályfőnökök és a kollégiumi nevelők tájékoztatják egymást a tanulók eredményeiről
- A kollégiumi nevelő tanárok ellenőrzik a tanulók osztályzatait
- Az iskolai és a kollégiumi házirend előírásainak betartását kölcsönösen megkövetelik
- Fegyelmi vétségről tájékoztatják egymást, ha szükséges együtt járnak el a tanulók ügyében
- Az iskolai magatartás és szorgalom jegy megállapításakor az osztályfőnökök kikérik a kollégiumi évfolyamfelelős véleményét

MÁTÉSZALKAI ESZE TAMÁS GIMNÁZIUM PEDAGÓGIAI PROGRAM

- A kollégistákat érintő rendezvényekre a gimnázium meghívót küld a kollégiumi nevelőknek
- Az ifjúságvédelmi feladatokat a gimnázium és a kollégium összehangolja
- Kölcsönösen érvényesítik egymás hagyományait.

➤ **Kapcsolat a város és a járás általános és középiskoláival**

- Az általános iskolákkal való együttműködés fő célja, hogy biztosítsuk azokat a továbbtanulási lehetőséget, amelyeket a végzős tanulók igényelnek. A közös és kölcsönös információcsere segítségével tájékozódjunk a továbbtanulási szándékról, és kínálatunkat az igényekhez igazítsuk.

➤ **A tájékoztatás fórumai, kapcsolattartás formái**

- Az Esze Napok és nyílt napok alkalmával lehetőséget biztosítunk a középiskolában folyó munkával való ismerkedésre.
- A végzős osztályok szülői értekezletén a város és a környék általános iskoláiban pályaválasztási tájékoztatást tartunk.
- A tanév elején megjelenő megyei pályaválasztási füzetben bemutatjuk iskolánkat, az érdeklődőket tájékoztatjuk a képzési kínálatról
- Az Interneten lévő honlapunkon, és szórólapunkon az intézményre vonatkozó adatok folyamatosan hozzáférhetőek.
- A városban működő Művészeti Iskola sokszínű képzési lehetőséget biztosít a tehetséges tanulóknak. Tanulóifjúságunk jelentős számban vesz részt zenei, ének és táncképzésben, készségeik fejlesztését a Művészeti Iskolában folyó képzés segíti. Közülük kerülnek ki az iskolai rendezvények állandó szereplői.
- A városban lévő többi középfokú intézménnyel közös rendezvényeket szervezünk. A nemzeti ünnepek műsorát felváltva adjuk. A hagyományoknak megfelelően közös sportversenyeken veszünk részt.
- Közös munkaközösségi megbeszélések az éves munkatervben rögzítettek alapján
- Tehetségsegítő tanácson keresztül a tehetséggondozási programokban való együttműködés
- Referenciaiskolaként rendszeresen szervezünk bemutató órákat, tanári tapasztalatszerést. Szorgalmazzuk az iskolák hálózatba szerveződését, a egymástól való tanulást.

➤ **Kapcsolat más intézményekkel és szervezetekkel**

- Iskolánk a városi **Művelődési Központtal** hosszú ideje működik együtt sikeresen. A kulturális rendezvények szervezésében és megvalósításában összehangoljuk tevékenységünket, tanulóink közül többen rendelkeznek színház- és filmharmónia bérlettel, a szavalóversenyek és más vetélkedők szereplői elsősorban a mi diákjaink.
- A **Szatmár Múzeum** tárlatait osztályaink szervezésében látogatják a diákok, az első tanévben a 9. évfolyam tanulói megismerkednek a Mátészalka múltját bemutató állandó kiállításokkal, az időszakos rendezvényeket és kiállításokat pedig különböző csoportok szervezésével látogatják a fiatalok.
-

MÁTÉSZALKAI ESZE TAMÁS GIMNÁZIUM PEDAGÓGIAI PROGRAM

- A **Családsegítő Központtal** együttműködve információval látjuk el a hátrányos helyzetű családokat, a szexuális felvilágosítást és a drogreprevenációs tevékenységünket az ő szakembereik irányításával végezzük.
  - A **pedagógiai szakszolgálat** a nevelésben fontos partnerünk, a magatartási, tanulási és beilleszkedési nehézségekkel küzdő tanulókat szaktanácsokkal látják el.
  - **Munkaügyi Központ.** Bár tanulóink többsége a középiskola befejezése után továbbtanul, pályaválasztásukat a Munkaügyi Központ munkatársainak előadása segíti. A végzős osztályoknak minden tanévben osztályfőnöki órák keretében tartanak tájékoztatást a különböző képzési lehetőségekről, a pályakezdéshez szükséges tudnivalókról.
  - **Városi Rendőrkapitányság.** Az ifjúkori bűnözés és a bűnmegelőzés tapasztalatairól rendszeresen tartanak tájékoztatást a kapitányság munkatársai, az ifjúság nevelésében hatékonyan működnek közre, tájékoztatják az iskolát a veszélyeztetett helyzetű tanulók ügyében.
  - **Városi Önkormányzat Gyámügyi osztálya.** A tanköteles korú tanulók ügyében nyújt segítséget a családi körülmények, anyagi gondok feltárásában partner, jogszabályi előírásoknak megfelelően közreműködik abban, hogy a tanulók eleget tegyenek tanulmányi kötelezettségüknek.
  - Az **egyházak** nagy segítséget nyújtanak a tanulóifjúság erkölcsi, érzelmi nevelésében az iskolánkban tartott hittanórákon
- A **partnerség összefoglaló táblázata a Pedagógiai program 12. számú mellékletben!**

2.6. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje és az esélyegyenlőséget szolgáló intézkedések rendje

2.6.1 Tehetség gondozás

➤ Tehesség gondozás és képesség fejlesztés

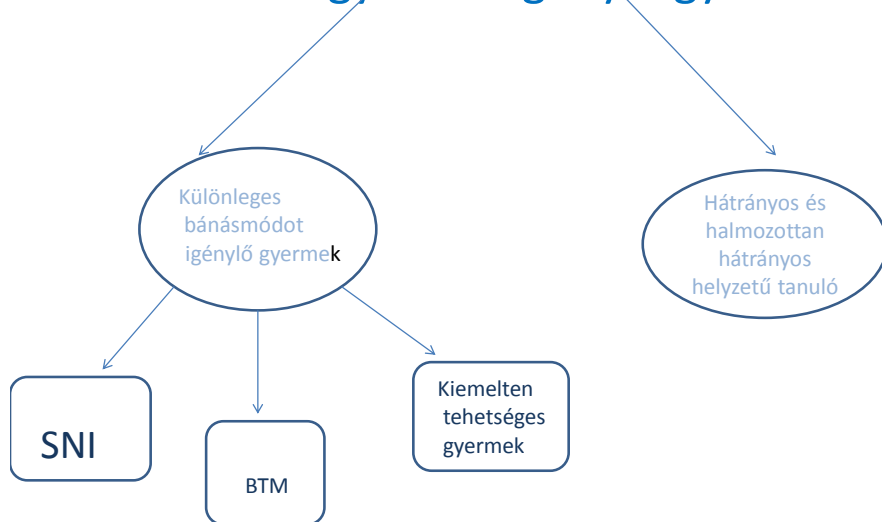
- Iskolánk egyik meghatározó feladata a **tehesség gondozás és képesség fejlesztés.** **Tehesség gondozásunk célja:** az elkallódás veszélyének elkerülése, a tehetség önmagára taláztatása, harmonikus fejlődésének elősegítése. Fontosnak tartjuk azt is, hogy az átlagon felüli képességű tanuló személyiségét megoldjuk a közösségből való kiszakadás káros következményeitől. A rendkívüli tehetségeknek megadható kedvezmények kérdése komoly pedagógiai megfontolást és nagy körültekintést igényel, s ebben nevelőtestületünk egységes álláspontot képvisel. Mivel ezek a tanulók nagyobb igénybevételnek vannak kitéve, jelentős elvárások vannak velük szemben, s rendszerint felelősségtudatuk is nagyobb, mindenképpen több figyelmet érdemelnek és kapnak a nevelőtestülettől. Ez nemcsak a rendkívüli órákban nyilvánul meg, hanem az átmeneti könnyítésekben is. Ha valamilyen nagyobb feladatra készülnek (pl. országos versenyre), néhány napig felmentést kaphatnak az órák látogatása alól, majd segítséget az elmaradt tananyag pótlásához

MÁTÉSZALKAI ESZE TAMÁS GIMNÁZIUM PEDAGÓGIAI PROGRAM

- Tehetséges diákokkal foglalkozni csak tehetséges pedagógus tud, ezért tanáraink rendszeresen továbbképzik magukat, **többen emelt szintű érettségi vizsgázatók és elnökök**. Felkészült pedagógusaink rendszeresen fejlesztenek ki olyan projekteket, amelyek biztosítják a diákok sokoldalú felkészítését (nemzetközi kapcsolatok, nyelvi projektek, versenyek). A tehetséggondozás szervezettebbé tételére alakítottuk meg a tehetségpontunkat, amelyet a **Nemzeti Tehetség Program** keretében **2011-ben kiválóra akkreditáltak**.

Kiemelt figyelmet igénylő gyermek

- A különböző ismeretek elsajátítása során **törekszünk a tehetséges tanulók értelmi, önálló ismeretszerzési, kommunikációs, egészséges és kulturált életmód iránti cselekvési motívumainak, képességeinek fejlesztéseire**. Képzésünk tartalma az emberre, a társadalomra, a művészetekre, a természetre, a tudományokra, a technikára vonatkozó kultúra alapvető eredményeit foglalja magában, a tanulók életkori fejlettségi szintjéhez méretezett kiválasztással, elrendezéssel.
- **A tananyag feldolgozása, összefüggéseinek feltárása**, megalapozza a tanulók műveltségét, világszemléletük, világképük formálódását, társas kapcsolatát, eligazodásukat lelki világukban, tájékozódásukat a szűkebb és tágabb környezetükben

„Tehetségnek azt a velünk született, adottságra épülő, majd gyakorlás céltudatos fejlesztés által kibontakoztatott képességet értjük, amely az emberi tevékenység egy bizonyos vagy több területén az átlagosat messze túlhaladó teljesítményeket tud létrehozni” (Harsányi István).

- **Tehetségpontunk tehetség-modellje a Mönks-Renzoulli modell, mely szerint a tehetséges embert egyszerre jellemzik a következő tulajdonságok: átlagon felüli intelligencia, a feladat iránti elkötelezettség (motiváltság) és az alkotó képesség (kreativitás).**
- Meggyőződésünk, hogy a tehetséggondozásban a **család és az iskola kapcsolatának** különleges szerepe van, csak együtt teremthetik meg azt a segítő szándékú környezetet, melyben a tehetséges tanuló bírja az egyre fokozódó terhelést.

➤ **Átlag feletti képességek ismérvei**

MÁTÉSZALKAI ESZE TAMÁS GIMNÁZIUM PEDAGÓGIAI PROGRAM

- A magas szintű elvont gondolkodás, fogalomalkotás, kombináló készség, jó memória és beszédkészség, kiváló matematikai logika, a téri viszonyok átlátása, speciális képességek (zenei, pszichomotoros) bizonyos területeken a meglepő mennyiségű ismeret, az alkalmazkodó képesség, a kritikus, független magatartás, a gyors, pontos, szelektív információfeldolgozás, a lényeges és lényegtelen szétválasztásának képessége.

- **A feladat iránti elkötelezettség.** Elmélyült érdeklődés, lelkesedés képessége; a kitartás, állhatatosság; a belső motiváltság; az önbizalom, a hitet a saját képességekben; a magas célkitűzés a gyereket érintő területen.
- **Alkotó képességet jellemző tulajdonságok.** Gördülékeny, rugalmas és eredeti gondolkodás; az ötletgazdagság, a szokatlan helyzetmegoldások; az új és különös iránti fogékonyság, problémalátás; kíváncsiság, a merészség és a szellemi jártasság; a konvenciókkal kevésbé törődő magatartás; a bizonytalan helyzetekben toleranciát mutató viselkedés.
- **A tehetség, a képesség kibontakoztatását az alábbi tevékenységeink segítik:**
  - Az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése;
  - a nívócsoportos oktatás;
  - a nem kötelező (választható) tanórán elsajátítható ismeretek nyújtása;
  - a tehetséggondozó foglalkozások (téma napok) projektek;
  - csoportbontások;
  - az iskolai szakkörök;
  - sportkörök;
  - a diákújság;
  - a rádiós tevékenységek;
  - a versenyek, vetélkedők, bemutatók, rendezvények;
  - a szabadidős foglalkozások (színház- és múzeumlátogatások, filmklub);
  - az iskolai könyvtár valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek, egyéni vagy csoportos használata;
  - a differenciált felkészítések, (fakultáció);
  - pályaművek, pályázatok írására ösztönzés;
  - egyéni írások megjelentetése, városi és iskolai kiadványokban, kötetekben;
  - tanulmányi versenyek szervezése, azokra való felkészítés,
  - szükség esetén szakemberhez irányítás.

A tehetséggondozás részletes szabályait a Pedagógiai program 6. számú melléklete tartalmazza!

2.6.2. A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségek enyhítése

A 2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről a köznevelés kiemelt feladataként határozza meg a sajátos nevelési igényű és a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulók speciális igényeiknek a figyelembevételével az egyéni képességeikhez igazodó legeredményesebb fejlődésük elősegítését, a minél teljesebb társadalmi beilleszkedésük elősegítését.

➤ Fogalmak

MÁTÉSZALKAI ESZE TAMÁS GIMNÁZIUM PEDAGÓGIAI PROGRAM

- **Beilleszkedési, tanulási, magtartási zavarral küzdő tanuló** az említett törvény 4.§. 3. pontja szerint az a különleges bánásmódot igénylő tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek.
- **Sajátos nevelési igényű tanuló** az a különleges bánásmódot igénylő tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd. (4§. 25. pont)
- **Sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek, tanulók nevelése, oktatása**
  - A sajátos nevelési igényű tanulóknak joga, hogy különleges bánásmód keretében állapotának megfelelő pedagógiai ellátásban részesüljön attól kezdődően, hogy igényjogosultságát megállapították. A különleges bánásmódnak megfelelő ellátást a szakértői bizottság szakértői véleményében foglaltak szerint kell biztosítani. [47.§ (1)]
  - A sajátos nevelésű igényű gyermeke számára - az illetékes szakértői bizottság véleménye alapján - a szülő választja ki a legmegfelelőbb ellátást nyújtó intézményt. [47.§ (2)]
  - Ha a tanuló beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzd, fejlesztő foglalkoztatásra jogosult. A fejlesztő foglalkoztatás a nevelési tanácsadás, az iskolai nevelés és oktatás keretében valósítható meg. Az SNI-s tanuló fejlesztéséhez - az SNI típusának megfelelően - az intézmény szakirányú végzettségű gyógypedagógus szakembert biztosít. [4.§ (4)]
  - Szakértői vélemény alapján az SNI-s tanulók egyes tantárgyakból mentesíthetők az értékelés alól. Az érettségi vizsgán az érintett tantárgyak helyett – a vizsgaszabályzatban megjelölt módon – másik tantárgyat választhat. A tanuló részére a felvételi vizsgán, az osztályozó vizsgán, a köztes vizsgán, a különbözeti vizsgán, a javítóvizsgán, illetve az érettségi vizsgán biztosítani kell a hosszabb felkészülési időt, az írásbeli beszámolón lehetővé kell tenni a tanulmányok során alkalmazott segédeszközök használatát, szükség esetén az írásbeli beszámoló szóbeli beszámolóval vagy a szóbeli beszámoló írásbeli beszámolóval történő felváltását.
  - A törvény lehetőséget ad a magántanulói jogviszony létesítésére a szülő illetve a tanuló kérésére.
  - Az **Esze Tamás Gimnáziumban** arányaiban kevés az un. egyéb pszichés zavarral (diszlexia, diszgráfia, diszkalkulia) küzdő tanuló, de a statisztikai adatok szerint növekvő tendenciát mutat az ilyen zavarokkal küzdő tanköteles korú tanulók száma.

➤ Szociális szolgáltatások

- A tanulók a Gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (Gyv.t.) vehetnek igénybe szociális támogatást étkezési díjkedvezmény formájában.

MÁTÉSZALKAI ESZE TAMÁS GIMNÁZIUM PEDAGÓGIAI PROGRAM

- Az iskola vállalja, hogy az állami és önkormányzati támogatásokat eljuttatja a tanulókhöz (beiskolázási támogatás, ingyen tankönyv stb.).
- Az Esze Tamás Alapítvány saját jogkörében évenként ösztöndíjban részesíti a feltételeknek megfelelő diákokat.

A gyermek – és ifjúságvédelmi feladatok részletes szabályait a Pedagógiai program 7. számú melléklete tartalmazza!

2.7. A felvétel és az átvétel helyi szabályai

➤ **Tanulói jogviszony létesítése**

- **2011. évi CXCV. törvény 50. § (1)** szerint a tanuló – beleértve a magántanulót is – az iskolával tanulói jogviszonyban áll. **A tanulói jogviszony felvétel vagy átvétel útján keletkezik.** A felvétel és az átvétel jelentkezés alapján történik. A felvételtől vagy átvételtől az iskola igazgatója dönt. **A tanulói jogviszony a beíratás napján jön létre.** A tanuló a tanulói jogviszonyon alapuló jogait az előbbi időponttól kezdve gyakorolhatja. Jogszabály, továbbá az iskola házirendje egyes jogok gyakorlását az első tanév megkezdéséhez kötheti.

➤ **Az iskolába jelentkező tanulók felvételének feltételei**

- Intézményünk **nem szokott felvételi vizsgát tartani**, az egyes osztályokba jelentkezés feltételét az általános iskolában elért tanulmányi eredményekben szabja meg.

➤ **Az iskolán belüli átlépés feltételei**

- Az iskola tanulóinak lehetőségük van arra, hogy a **képzés során lezárt félév, vagy érvényes év végi bizonyítvány esetén azonos évfolyamon más osztályba kerüljenek át.** A kérvényt minden esetben indokolva (szülői beleegyezéssel) az igazgatónak kell benyújtani.

2.8. A tanulmányok alatti vizsgák

➤ **Jogszabályi háttér**

- **Az EMMI rendelet 64. § (1)** szerint a tanuló osztályzatait évközi teljesítménye és érdemjegyei vagy az osztályozó vizsgán, a különbözeti vizsgán, valamint a pótló és javítóvizsgán nyújtott teljesítménye (a továbbiakban a felsorolt vizsgák együtt: tanulmányok alatti vizsga) alapján kell megállapítani. A kiskorú tanuló érdemjegyeiről a szülőt folyamatosan tájékoztatni kell. Valamennyi vizsga esetén a szaktanárok kötelesek témakörjegyzéket biztosítani a felkészüléshez

➤ **A vizsgák típusai**

- **Osztályozó vizsgát kell tennie a tanulónak a félévi és a tanév végi osztályzat megállapításához, ha**
  - felmentették a tanórai foglalkozásokon való részvétele alól,
  - engedélyezték, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget,

MÁTÉSZALKAI ESZE TAMÁS GIMNÁZIUM PEDAGÓGIAI PROGRAM

- **más iskolából való átvétel esetén osztályozó vizsgát** kell tennie, abban az esetben, ha az adott évfolyam tantárgyai közül valamelyiket nem tanulta
  - az 51. § (6) bekezdés *b*) pontjában meghatározott időnél többet mulasztott, és a nevelőtestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet,
  - a tanuló a félévi, év végi osztályzatának megállapítása érdekében független vizsgabizottság előtt tesz vizsgát.
-
- **Egy osztályozó vizsga egy adott tantárgy és egy adott évfolyam követelményeinek teljesítésére vonatkozik.** A tanítási év lezárását szolgáló osztályozó vizsgát az adott tanítási évben kell megszervezni.
  - **Különbözeti vizsgát** a tanuló abban az esetben tesz, ha alapóraszámú osztályból emelt óraszámú osztályba lép át
  - **Pótló vizsgát tehet a vizsgázó,** ha a vizsgáról neki fel nem róható okból elkésik, távol marad, vagy a megkezdett vizsgáról engedéllyel eltávozik, mielőtt a válaszadást befejezné. A vizsgázónak fel nem róható ok minden olyan, a vizsgán való részvételt gátló esemény, körülmény, amelynek bekövetkezése nem vezethető vissza a vizsgázó szándékos vagy gondatlan magatartására. Az igazgató hozzájárulhat ahhoz, hogy az adott vizsganapon vagy a vizsgázó és az intézmény számára megszervezhető legközelebbi időpontban a vizsgázó pótló vizsgát tegyen, ha ennek feltételei megteremthetők. A vizsgázó kérésére a vizsga megszakításáig a vizsgakérdésekre adott válaszait értékelni kell.
  - **Javítóvizsgát tehet a vizsgázó,** ha
    - a tanév végén – legfeljebb három tantárgyból – elégtelen osztályzatot kapott,
    - az osztályozó vizsgáról, a különbözeti vizsgáról számára felróható okból elkésik, távol marad, vagy a vizsgáról engedély nélkül eltávozik.
    - Ha a tanuló az **év végi osztályzata** megállapításához független vizsgabizottság előtt kíván vizsgázni, azt a szorgalmi idő utolsó napját megelőző harmincadik napig kérvényezheti.
  - **Előrehozott érettségi vizsga**
    - A tantervi követelmények teljesítése után lehet tenni.
    - Magántanulói jogviszonyban lévő tanuló felkészüléséről a szülő gondoskodik, az iskola állapítja meg az érdemjegyeit és osztályzatát.
  - **A különbözeti vizsgák** Abban az esetben, ha a tanuló másik párhuzamos osztályba, illetve speciális tanterv szerint haladó csoportba (másik tagozat, emelt szintű érettségire felkészítő foglalkozás) szeretne átmenni, az igazgató a tanulót különbözeti vizsga letételére kötelezheti.
-
- **A vizsgák időpontjai**
- A vizsgák időpontjait a jogszabályokban előírtak szerint az éves munkatervben rögzítjük
  - A vizsgázó **javítóvizsgát** az iskola igazgatója által meghatározott időpontban, az augusztus 15-étől augusztus 31-éig terjedő időszakban tehet.
  - **A különbözeti vizsgákra tanévenként legalább két vizsgaidőszakot kell kijelölni. Javítóvizsga letételére az augusztus 15-étől augusztus 31-éig terjedő időszakban, osztályozó, különbözeti vizsga esetén a vizsgát megelőző három hónapon belül kell a vizsgaidőszakot kijelölni azzal, hogy osztályozó vizsgát az iskola a tanítási**

MÁTÉSZALKAI ESZE TAMÁS GIMNÁZIUM PEDAGÓGIAI PROGRAM

év során bármikor szervezhet. A vizsgák időpontjáról a vizsgázót a vizsgára történő jelentkezéskor írásban tájékoztatni kell.

III. Helyi tanterv

3.1. Kerettanterv megnevezése

➤ **Jogszabályi környezet**

- A nemzeti köznevelési rendszer tartalmi és működési kereteinek átalakításának folyamatában 2013. szeptember 1-jétől felmenő rendszerben új követelményeknek kell megfelelnie az iskolai pedagógiai munkának. Az 1., az 5. és a 9. évfolyamon a tanítás-tanulás folyamatának a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény, a Nemzeti **alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI.4.) kormányrendelet, a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet és a kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről szóló 51/2012. (XII.21.) EMMI rendelet előírásai szerint kell haladnia.**
- A 73/2013 (III.8.) Kormányrendelet rögzítette az új nemzeti alaptanterv és az új kerettantervek alapján megírt helyi tantervek bevezetésében érintett évfolyamok meghatározását. A 110/2012 Korm. rendelet 10. § (1) bekezdése értelmében a rendelet 2013. szeptember 1-jén lép hatályba, rendelkezéseit első alkalommal a 2013/2014. tanévben kell alkalmazni
- A 7/2014. (I.17.) Korm. rendelet a NAT kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet módosításáról alapján a helyi tanterv módosítva

➤ **Kiemelt feladatok**

- A kerettantervi kétéves tananyag és követelményrendszer arányos felosztása a tanévek között;
- a tantárgyak tartalmi 10%-os keretének felhasználásának meghatározása;
- a fejlesztési követelmények, az alkalmazott pedagógiai módszerek és eszközök hozzárendelése a tananyagegységekhez;
- a kereszttantervi követelmények beépítése;
- a 10%-os intézményi szabad órakeret kitöltése.
- A jogszabályi előírásoknak a figyelembe vételével **a munkaközösségek kidolgozták a gimnáziumunkban alkalmazott helyi tantervet.** A szükséges szöveges elemek mellett a kerettantervek táblázatait tananyagegységenként a **nevelési célok** rovatával, valamint a **fejlesztési követelményeket** és az alkalmazott **módszereket**, a szükséges **taneszközöket**, továbbá a **kereszttantervi hivatkozásokat** tartalmazó oszlopokkal egészítettük ki. A két tanévre szóló követelményeket tananyagegységekre bontva arányosan

MÁTÉSZALKAI ESZE TAMÁS GIMNÁZIUM PEDAGÓGIAI PROGRAM

szétosztottuk a rendelkezésre álló tanévek között, megadva a feldolgozáshoz szükséges óraszámokat

- A kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről szóló 51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelet 9. § (2) bekezdése értelmében az emberi erőforrások minisztere az által jóváhagyott kerettantervek közül az Esze Tamás Gimnázium helyi tantervébe az alábbi tanterveket építette be.

3.1.1. Kötelező tantárgyak és minimális óraszámok a 9–12. évfolyamon

Tantárgyak	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.
Magyar nyelv és irodalom	4	4	4	4
I. Idegen nyelv	3	3	3	3
II. Idegen nyelv	3	3	3	3
Matematika	3	3	3	3
Etika			1	
Történelem, társadalom és állampolgári ismeretek	2	2	3	3
Fizika	2	2	2	
Kémia	2	2		
Biológia – egészségtan		2	2	2
Földrajz	2	2		
Ének-zene	1	1		
Dráma és tánc vagy Mozgóképkultúra és médiaismeret*	1			
Művészetek**			2	2
Informatika	1	1		
Életvitel és gyakorlat				1
Testnevelés	5	5	5	5
Osztályfőnöki	1	1	1	1
Szabadon tervezhető órakeret	4	4	6	8
Rendelkezésre álló órakeret	35	36	35	35

*A két tantárgy valamelyikének választása kötelező.

**11–12. évfolyamon a négy művészeti tárgy (Ének-zene, Vizuális kultúra, Dráma és tánc, Mozgóképkultúra és médiaismeret) kerettanterveiből szabadon választhatóan tölthető fel a Művészetek órakerete

MÁTÉSZALKAI ESZE TAMÁS GIMNÁZIUM PEDAGÓGIAI PROGRAM

3.1.2. Gimnáziumunkban induló tagozatok és óratervek

Emelt óraszámú biológia – kémia tagozat				
Tantárgyak	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.
Magyar nyelv és irodalom	4	4	4	4
I. Idegen nyelv	3	3	3	3
II. Idegen nyelv	3	3	3	3
Matematika	3	3	3	3
Etika			1	
Történelem, társadalom és állampolgári ismeretek	2	3	3	3
Fizika	2	2	2	
Kémia	3	3	3	3
Biológia – egészségtan	3	3	3	3
Földrajz	2	2		
Ének-zene	1	1	1	1
Vizuális kultúra	1	1	1	1
Dráma és tánc vagy Mozgóképkultúra és médiaismeret*	1	1		
Informatika	2	1		
Életvitel és gyakorlat				1
Testnevelés	5	5	5	5
Osztályfőnöki	1	1	1	1
Szabadon tervezhető órakeret			2	4
Összesen	36	36	35	35
Csoportbontás	12	12	14	16
Felhasznált órakeret	48	48	49	51

*A két tantárgy valamelyikének választása kötelező.

**11–12. évfolyamon a négy művészeti tárgy (Ének-zene, Vizuális kultúra, Dráma és tánc,

Mozgóképkultúra és médiaismeret) kerettanterveiből szabadon választhatóan tölthető fel a Művészetek órakerete

MÁTÉSZALKAI ESZE TAMÁS GIMNÁZIUM PEDAGÓGIAI PROGRAM

Emelt óraszámú humán tagozat				
Tantárgyak	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.
Magyar nyelv és irodalom	5	5	5	5
I. Idegen nyelv	3	3	4	4
II. Idegen nyelv	3	3	4	4
Matematika	4	3	3	3
Etika			1	
Történelem, társadalom és állampolgári ismeretek	3	4	4	4
Fizika	2	2	2	
Kémia	2	2		
Biológia – egészségtan		2	2	2
Földrajz	2	2		
Ének-zene	1	1	1	1
Vizuális kultúra	1	1	1	1
Dráma és tánc vagy Mozgóképkultúra és médiaismeret*	1	1		
Művészetek**				
Informatika	2	1		
Életvitel és gyakorlat				1
Testnevelés	5	5	5	5
Osztályfőnöki	1	1	1	1
Szabadon tervezhető órakeret			2	4
Összesen	35	36	35	35
Csoportbontás	14	15	19	21
Felhasznált órakeret	49	51	54	56

*A két tantárgy valamelyikének választása kötelező.

**11–12. évfolyamon a négy művészeti tárgy (Ének-zene, Vizuális kultúra, Dráma és tánc, Mozgóképkultúra és médiaismeret) kerettanterveiből szabadon választhatóan tölthető fel a Művészetek órakerete

MÁTÉSZALKAI ESZE TAMÁS GIMNÁZIUM PEDAGÓGIAI PROGRAM

Emelt óraszámú angol-humán tagozat								
Tantárgyak	9. évf		10. évf.		11. évf		12. évf.	
	An	Hu	An	Hu	An	Hu	An	Hu
Magyar nyelv és irodalom	4	5	4	5	5	5	4	5
I. Idegen nyelv	5	3	5	3	5	4	5	4
II. Idegen nyelv	3	3	3	3	3	4	4	4
Matematika	4		3		3		3	
Etika					1	1		
Történelem, társad. és állampolgári ismeretek	2	3	3	4	4	4	4	4
Fizika	2		2		2			
Kémia	2		2					
Biológia – egészségtan			2		2		2	
Földrajz	2		2					
Ének-zene	1		1		1		1	
Vizuális kultúra	1		1		1		1	
Dráma és tánc			1					
Mozgóképkultúra és médiaismeret	1							
Informatika	2		1					
Életvitel és gyakorlat							1	
Testnevelés	5		5		5		5	
Osztályfőnöki	1		1		1		1	
Szabadon tervezhető órakeret (fakt)					2	2	4	4
Összesen	35	14	36	15	35	20	35	21
Csoportbontás	14		15		20		21	
Felhasznált órakeret	49		51		55		56	

*A két tantárgy valamelyikének választása kötelező.

**11–12. évfolyamon a négy művészeti tárgy (Ének-zene, Vizuális kultúra, Dráma és tánc, Mozgóképkultúra és médiaismeret) kerettanterveiből szabadon választhatóan tölthető fel a Művészetek órakerete

MÁTÉSZALKAI ESZE TAMÁS GIMNÁZIUM PEDAGÓGIAI PROGRAM

Emelt óraszámú angol, német tagozat				
Tantárgyak	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.
Magyar nyelv és irodalom	4	4	5	4
I. Idegen nyelv	5	5	5	5
II. Idegen nyelv	3	3	3	3
Matematika	4	3	3	4
Etika			1	
Történelem, társadalom és állampolgári ismeretek	2	3	4	4
Fizika	2	2	2	
Kémia	2	2		
Biológia – egészségtan		2	2	2
Földrajz	2	2		
Ének-zene	1	1	1	1
Vizuális kultúra	1	1	1	1
Dráma és tánc vagy Mozgóképkultúra és médiaismeret*	1	1		
Informatika	2	1		
Életvitel és gyakorlat				1
Testnevelés	5	5	5	5
Osztályfőnöki	1	1	1	1
Szabadon tervezhető órakeret			2	4
Összesen	35	36	35	35
Csoportbontás	13	13	15	17
Felhasznált órakeret	48	49	50	52

*A két tantárgy valamelyikének választása kötelező.

**11–12. évfolyamon a négy művészeti tárgy (Ének-zene, Vizuális kultúra, Dráma és tánc, Mozgóképkultúra és médiaismeret) kerettanterveiből szabadon választhatóan tölthető fel a Művészetek órakerete

MÁTÉSZALKAI ESZE TAMÁS GIMNÁZIUM PEDAGÓGIAI PROGRAM

Emelt óraszámú matematika tagozat				
Tantárgyak	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.
Magyar nyelv és irodalom	4	4	4	4
I. Idegen nyelv	3	3	3	3
II. Idegen nyelv	3	3	3	3
Matematika I.	5	5	5	5
Etika			1	
Történelem, társadalom és állampolgári ismeretek	2	3	4	3
Fizika	3	2	3	2
Kémia	2	2		
Biológia – egészségtan		2	2	2
Földrajz	2	2		
Ének-zene	1	1	1	1
Vizuális kultúra	1	1	1	1
Dráma és tánc vagy Mozgóképkultúra és médiaismeret*	1	1		
Művészetek**				
Informatika	2	1		
Életvitel és gyakorlat				1
Testnevelés	5	5	5	5
Osztályfőnöki	1	1	1	1
Szabadon tervezhető órakeret			2	4
Összesen	35	36	35	35
Csoportbontás	11	11	13	15
Felhasznált órakeret	46	47	48	50

*A két tantárgy valamelyikének választása kötelező.

**11–12. évfolyamon a négy művészeti tárgy (Ének-zene, Vizuális kultúra, Dráma és tánc,

Mozgóképkultúra és médiaismeret) kerettanterveiből szabadon választhatóan tölthető fel a Művészetek órakerete

3.2. A tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei

➤ Jogsabályi háttér

- A Nkt. 63. §-a 1. bek., a 89.§. alapján. Az eszközökről és tankönyvekről az illetékes munkaközösség javaslatai alapján a pedagógus dönt. A tankönyvbeszerzés részletes szabályozását a külön melléklet tartalmazza

➤ Elvek

MÁTÉSZALKAI ESZE TAMÁS GIMNÁZIUM PEDAGÓGIAI PROGRAM

- A tankönyvlista ajánlatából **olyan könyvet kell választani, amely a tantárgyak tanulását leghatékonyabban segíti**, a diákok számára jól tanulhatóan fogalmazza meg az ismereteket, szövegszerkesztése megfelel a tanulók életkori sajátosságainak, áttekinthető, illusztrációi felkeltik a tanulók érdeklődését, segítik a szövegek értelmezését.
- A tankönyvek és munkafüzetek esztétikusak legyenek, a bennük lévő ismeretanyag a tudást és a személyiségfejlődést egyaránt szolgálja.
- A tanulók értékítéletét, a pozitív és negatív értékek megkülönböztetését fejlesszék.
- Vegye figyelembe ezen eszközök tartósságát, ill. beszerzési árát

➤ **Az iskolai szintű tankönyvellátásról rendelkező jogszabályok**

- A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (a továbbiakban: köznevelési törvény)
- A tankönyvpiac rendjéről szóló 2001. évi XXXVII. törvény (a továbbiakban: tankönyvtörvény)
- A tankönyvvé nyilvánítás, a tankönyvtámogatás, valamint az iskolai tankönyvellátás rendjéről szóló 16/2013. (II.28.) EMMI rendelet (a továbbiakban: tankönyvrendelet)

3.3. A Nemzeti alaptantervben (a továbbiakban: Nat) meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai

➤ **Fejlesztési területek – nevelési célok**

- A **fejlesztési területek** – nevelési célok áthatják a pedagógiai folyamat egészét, s így **közös értékeket jelenítenek meg**. A célok elérése érdekében a pedagógiai folyamatban egyaránt jelen kell lennie az ismeretszerzés, a gyakoroltatás-cselekedtetés mellett a példák érzelmi hatásának is.
- E területek – összhangban a kulcskompetenciák alapját adó képességekkel, készségekkel, az oktatás és nevelés során megszerzett ismeretekkel, és a tudásszerzést segít attitűdökkel – egyesítik a hagyományos értékeket és a XXI. század elején megjelent új társadalmi igényeket.
- A **nevelési célok** a következőképpen érvényesülnek a tartalmi szabályozás különböző szintjein, és **valósulnak meg a köznevelés folyamatában**:
  - Beépülnek az egyes műveltségi területek, illetve tantárgyak fejlesztési követelményeibe, tartalmaiba;
  - tantárgyak részterületeivé válhatnak, vagy önálló tantárgyként jelenhetnek meg az iskola helyi tanterve szerint;
  - témákat, fejlesztési helyzeteket körvonalaznak a nem tanórai keretek között folyó, egyéb iskolai foglalkozások, programok számára.
- A nevelési célok intézményi szintű tudatos követése, valamint a hozzájuk rendelt feladatok végrehajtása és végrehajtatása az intézményi pedagógiai kultúra és a színvonalas pedagógiai munka meghatározó fokmérője, a pedagógiai-szakmai ellenőrzés egyik fontos kritériuma.

➤ **Az erkölcsi nevelés**

MÁTÉSZALKAI ESZE TAMÁS GIMNÁZIUM PEDAGÓGIAI PROGRAM

- A köznevelés alapvető célja a tanulók erkölcsi érzékének fejlesztése, a cselekedeteikért és azok következményeiért viselt felelősségtudatuk elmélyítése, igazságérzetük kibontakoztatása, közösségi beilleszkedésük elősegítése, az önálló gondolkodásra és a majdani önálló, felelős életvitelre történő felkészülésük segítése.

- **Az erkölcsi nevelés legyen életszerű:**

- Készítsen fel az elkerülhetetlen értékkonfliktusokra, segítsen választ találni a tanulók erkölcsi és életvezetési problémáira.
- Az erkölcsi nevelés lehetőséget nyújt az emberi lét és az embert körülvevő világ lényegi kérdéseinek különböző megközelítési módokat felölelő megértésére, megvitatására.
- Az iskolai közösség élete, tanárainak példamutatása támogatja a tanulók életében olyan nélkülözhetetlen készségek megalapozását és fejlesztését, mint a kötelességtudat, a munka megbecsülése, a mértéktartás, az együttérzés, a segítőkészség, a tisztelet és a tisztesség, a korrupció elleni fellépés, a türelem, a megértés, az elfogadás.
- A tanulást elősegítő beállítódások kialakítása – az önfegyelemtől a képzelőtehetségen át intellektuális érdeklődésük felkeltéséig – hatással lesz egész felnőtt életükre, és elősegíti helytállásukat a munka világában is.

➤ **Nemzeti öntudat, hazafias nevelés**

- A tanulók ismerjék meg nemzeti, népi kultúránk értékeit, hagyományait. Tanulmányozzák a jeles magyar történelmi személyiségek, tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók munkásságát.
- Sajátítsák el azokat az ismereteket, gyakorolják azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek megalapozzák az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismerését, megbecsülését.
- Alakuljon ki bennük a közösséghez tartozás, a hazaszeretet érzése, és az a felismerés, hogy szükség esetén Magyarország védelme minden állampolgár kötelessége. Európa a magyarság tágabb hazája, ezért magyarságtudatukat megőrizve ismerjék meg történelmét, sokszínű kultúráját.
- Tájékozódjanak az egyetemes emberi civilizáció kiemelkedő eredményeiről, nehézségeiről és az ezeket kezelő nemzetközi együttműködési formákról.

➤ **Állampolgárságra, demokráciára nevelés**

- A demokratikus jogállam, a jog uralmára épülő közélet működésének alapja az állampolgári részvétel, amely erősíti a nemzeti öntudatot és kohéziót, összhangot teremt az egyéni célok és a közjó között. Ezt a cselekvő állampolgári magatartást a törvénytisztelet, az együttélés szabályainak betartása, az emberi méltóság és az emberi jogok tisztelete, az erőszakmentesség, a méltányosság jellemzi.

MÁTÉSZALKAI ESZE TAMÁS GIMNÁZIUM PEDAGÓGIAI PROGRAM

- Az iskola megteremti annak lehetőségét, hogy a tanulók megismerjék a főbb állampolgári jogokat és kötelezettségeket, és ennek keretében biztosítja a honvédelmi nevelést. A részvétel a közügyekben megkívánja a kreatív, önálló kritikai gondolkodás, az elemzőképesség és a vitakultúra fejlesztését. A felelősség, az önálló cselekvés, a megbízhatóság, a kölcsönös elfogadás elsajátítását hatékonyan támogatják a tanulók tevékeny részvételére építő tanítás- és tanulás-szervezési eljárások.

➤ **Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése**

- **Az önismeret** – mint a személyes tapasztalatok és a megszerzett ismeretek tudatosításán alapuló, fejlődő és fejleszthető képesség – **a társas kapcsolati kultúra alapja**. Elő kell segíteni a tanuló kedvező szellemi fejlődését, készségeinek optimális alakulását, tudásának és kompetenciáinak kifejezésre jutását, s valamennyi tudásterület megfelelő kiművelését.
- Hozzá kell segíteni a tanulót, hogy képessé váljék érzelmeinek hiteles kifejezésére, a mások helyzetébe történő beleélés képességének az empátiának a fejlődésére, valamint a kölcsönös elfogadásra. Ahhoz, hogy az oktatási és nevelési folyamatban résztvevő tanulók, az elsajátított készségekre és tudásra támaszkodva énképükben is gazdagodjanak, a tanítás-tanulás egész folyamatában támogatást igényelnek ahhoz, hogy tudatosuljon, a saját/egyéni fejlődésüket, sorsukat és életpályájukat maguk tudják alakítani. A megalapozott önismeret hozzájárul a kulturált egyéni és közösségi élethez, mások megértéséhez és tiszteletéhez, a szeretetteljes emberi kapcsolatok kialakításához.

➤ **A családi életre nevelés**

- **A család kiemelkedő jelentőségű** a gyerekek, fiatalok erkölcsi érzékének, szeretetkapcsolatainak, önismeretének, testi és lelki egészségének alakításában. A szűkebb és tágabb környezet változásai, az értékrendben jelentkező átrendeződések, a családok egy részének működésében bekövetkező zavarok szükségessé teszik a családi életre nevelés beemelését a köznevelés területére. A köznevelési intézményeknek ezért kitüntetett feladata a harmonikus családi minták közvetítése, a családi közösségek megbecsülése. A felkészítés a családi életre segítséget nyújt a gyermekeknek és fiataloknak a felelős párkapcsolatok kialakításában, ismereteket közvetít a családi életükben felmerülő konfliktusok kezeléséről.

➤ **A testi és lelki egészségre nevelés**

- Az egészséges életmódra nevelés hozzásegít az egészséges testi és lelki állapot örömteli megéléséhez. A pedagógusok ösztönözzék a tanulókat arra, hogy legyen igényük a helyes táplálkozásra, a mozgásra, a stresszkezelés módszereinek alkalmazására. Legyenek képesek lelki egyensúlyuk megővésére, társas viselkedésük szabályozására, a konfliktusok kezelésére.
- Az iskola feladata, hogy a családdal együttműködve felkészítse a tanulókat az önállóságra, a betegség-megelőzésre, továbbá a szabályok betartására a

MÁTÉSZALKAI ESZE TAMÁS GIMNÁZIUM PEDAGÓGIAI PROGRAM

közlekedésben, a testi higiéniában, a veszélyes körülmények és anyagok felismerésében, a váratlan helyzetek kezelésében.

➤ **Felelősségvállalás másokért, önkéntesség**

- A Nat ösztönzi a személyiség fejlesztését, kibontakozását segítő nevelést-oktatást: célul tűzi ki a hátrányos helyzetű vagy fogyatékkal élő emberek iránti szociális érzékenység, segítő magatartás kialakítását a tanulóknál úgy, hogy saját élményű tanuláson keresztül ismerik meg ezeknek a csoportoknak a sajátos igényeit, élethelyzetét. A segítő magatartás számos olyan képességet igényel és fejleszt is egyúttal (együttérzés, együttműködés, problémamegoldás, önkéntes feladatvállalás és -megvalósítás), amelyek gyakorlása elengedhetetlen a tudatos, felelős állampolgári létezéshez.

➤ **Fenntarthatóság, környezettudatosság**

- A felnövekvő nemzedéknek ismernie és becsülnie kell az életformák gazdag változatosságát a természetben és a kultúrában.
- Meg kell tanulnia, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használja. Cél, hogy a természet és a környezet ismeretén és szeretetén alapuló környezetkímélő, értékvédő, a fenntarthatóság mellett elkötelezett magatartás váljék meghatározóvá a tanulók számára. Az intézménynek fel kell készítenie őket a környezettel kapcsolatos állampolgári kötelességek és jogok gyakorlására. Törekedni kell arra, hogy a tanulók megismerjék azokat a gazdasági és társadalmi folyamatokat, amelyek változásokat, válságokat idézhetnek elő, továbbá kapcsolódjanak be közvetlen és tágabb környezetük értékeinek, sokszínűségének megőrzésébe, gyarapításába.

➤ **Pályaorientáció**

- Az iskolának – a tanulók életkorához igazodva és a lehetőségekhez képest – átfogó képet kell nyújtania a munka világáról. Ennek érdekében olyan feltételeket, tevékenységeket kell biztosítani, amelyek révén a diákok kipróbálhatják képességeiket, elmélyülhetnek az érdeklődésüknek megfelelő területeken, megtalálhatják hivatásukat, kiválaszthatják a nekik megfelelő foglalkozást és pályát, valamint képessé válnak arra, hogy ehhez megtegyék a szükséges erőfeszítéseket. Ezért fejleszteni kell bennük a segítséssel, az együttműködéssel, a vezetéssel és a versengéssel kapcsolatos magatartásmódokat és azok kezelését.

➤ **Gazdasági és pénzügyi nevelés**

- A felnövekvő nemzedéknek hasznosítható ismeretekkel kell rendelkeznie a világgazdaság, a nemzetgazdaság, a vállalkozások és a háztartások életét meghatározó gazdasági-pénzügyi intézményekről és folyamatokról. Cél, hogy a tanulók ismerjék fel saját felelősségüket az értékteremtő munka, a javakkal való ésszerű gazdálkodás, a pénz világa és a fogyasztás területén. Tudják mérlegelni döntéseik közvetlen és közvetett következményeit és kockázatát.
- Lássák világosan rövid és hosszú távú céljaikat, valamint az erőforrások kapcsolatát, az egyéni és közösségi érdekek összefüggését, egymásrautaltságát. Ennek érdekében a köznevelési intézmény biztosítja a pénzügyi rendszer alapismereteire vonatkozó pénzügyi szabályok, a banki tranzakciókkal kapcsolatos minimális ismeretek és a fogyasztóvédelmi jogok tanítását.

MÁTÉSZALKAI ESZE TAMÁS GIMNÁZIUM PEDAGÓGIAI PROGRAM

➤ Médiatudatosságra nevelés

- Cél, hogy a tanulók a mediatisált, globális nyilvánosság felelős résztvevőivé váljanak: értsék az új és a hagyományos médiumok nyelvét. A médiatudatosságra nevelés az értelmező, kritikai beállítódás kialakítása és tevékenység-központúsága révén felkészít a demokrácia részvételi kultúrájára és a médiumoktól is befolyásolt mindennapi élet értelmes és értékelvű megszervezésére, tudatos alakítására. A tanulók megismerkednek a média működésével és hatásmechanizmusaival, a média és a társadalom közötti kölcsönös kapcsolatokkal, a valóságos és a virtuális, a nyilvános és a bizalmas érintkezés megkülönböztetésének módjával, valamint e különbségek és az említett médiajellemzők jogi és etikai jelentőségével.

➤ A tanulás tanítása

- A tanulás tanítása az iskola alapvető feladata. Minden pedagógus teendője, hogy felkeltse az érdeklődést az iránt, amit tanít, és útbaigazítást adjon a tananyag elsajátításával, szerkezetével, hozzáféréssel kapcsolatban.
- Meg kell tanítani, hogyan alkalmazható a megfigyelés és a tervezett kísérlet módszere; hogyan használhatók a könyvtári és más információforrások; hogyan mozgósíthatók az előzetes ismeretek és tapasztalatok; melyek az egyénre szabott tanulási módszerek; miként működhetnek együtt a tanulók csoportban; hogyan rögzíthetők és hívhatók elő pontosan, szó szerint szövegek, meghatározások, képletek.
- Olyan tudást kell kialakítani, amelyet a tanulók új helyzetekben is képesek alkalmazni, a változatok sokoldalú áttekintésével és értékelésével.
- A tanulás tanításának elengedhetetlen része a tanulás eredményességének, a tanuló testi és szellemi teljesítményeinek lehetőség szerinti növelése és a tudás minőségének értékelése.

3.4. A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósítása

➤ Jogszályi háttér

- A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módját az Nkt. 27. § (11) bekezdésében meghatározottak szerint kell megszervezni
- A 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet előírja a mindennapos testnevelés, testmozgás biztosítását a diákok részére. 81. § (1) A tanulók edzettségének, fizikai állapotának mérését, az elfogadott mérési módszer alkalmazásával tanévenként, valamennyi évfolyamára kiterjedően, a nappali oktatás munkarendje szerint felkészülő tanulók részvételével megszervezi a tanulók fizikai állapotának és edzettségének mérését, vizsgálatát. A mérés, vizsgálat lefolytatható egyszeri alkalommal és megszervezhető legfeljebb két hónapig terjedő időszakra is.

➤ A felmérés lebonyolítása

- **A tanulók fizikai állapotának és edzettségének mérését, vizsgálatát az iskola testnevelés tantárgyat tanító pedagógusa végzi. A lefolytatott mérés, vizsgálat eredményeit a vizsgálatot végző pedagógus a mérésben érintett tanulóknak, osztályonként és évfolyamonként rögzíti, az eredményeket a testnevelés**

MÁTÉSZALKAI ESZE TAMÁS GIMNÁZIUM PEDAGÓGIAI PROGRAM

tantárgyat tanító pedagógusokkal közösen elemzi és meghatározza a tanuló fizikai fejlődése szempontjából szükséges intézkedéseket.

➤ A mindennapos testedzés lehetőségei

- Az egészségfejlesztő testmozgás megvalósításához sajátos módon a következő pedagógiai szempontokat tudjuk érvényesíteni:
- **Tárgyi és személyi feltételeink**
  - Iskolánknak két tornaterme van, egy D típusú és egy kistornaterem.
  - Az új iskola átalakítása alatt felújítottunk egy kondicionáló termet, melynek teljes felszereltségét a tanulói fejkvótából biztosítottuk.

- Az iskolaudvar átrendezésével a szilárd burkolatú kézilabda pályát, futópályát és távolugró gödröt átalakítottuk, valamint létrehoztunk egy salakos tenispályát.
A részletes szabályozást a Pedagógiai program 8. számú melléklete tartalmazza

3.5. Választható tantárgyak, foglalkozások, továbbá ezek esetében a pedagógusválasztás szabályai

➤ Jogszályi háttér

- **EMMI rendelet 13§-14§ szerint** az iskolában a helyi tanterv alapján kell megszervezni a tanulókat, az egyes évfolyamok, ezen belül az egyes osztályok, valamint az osztályokon belüli csoportok tanítási óráit. A tanítási órák megszervezhetők különböző évfolyamok, különböző osztályok tanulóiból álló csoportok részére is.
- A tanulói részvétel szempontjából a **tanítási óra lehet kötelező, kötelezően választandó és szabadon választható tanítási óra.**
- A **helyi tanterv határozza meg**, hogy melyek azok a kötelező tanítási órák, amelyeken egy adott osztály valamennyi tanulója köteles részt venni, valamint hogy melyek azok a kötelező tanítási órák, amelyeken a tanulónak a választásra felkínált tantárgyak közül kötelezően választva, a helyi tantervben meghatározott óraszámban részt kell vennie.
- **Ha a tanulót – kérelmére – felvették a szabadon választott tanítási órára, a tanítási év végéig, vagy, ha a tanítási év vége előtt befejeződik, az utolsó tanítási óra befejezéséig köteles azon részt venni.** Erről a tényről – a szabadon választott tanítási órára történő jelentkezés előtt – a tanulót és a tizennyolc év alatti, továbbá a gondnokság alatt álló tanuló (a továbbiakban a tizennyolc év alatti és a gondnokság alatt álló együtt: kiskorú tanuló) szülőjét írásban tájékoztatni kell. A tájékoztatást gimnáziumunk elektronikus formában (az iskola honlapján) teszi közzé
- A szabadon választott tanórai foglalkozást az értékelés és a minősítés, a mulasztás, továbbá a magasabb évfolyamra lépés tekintetében úgy kell tekinteni, mint a kötelező tanítási órát. **A tanulónak – kiskorú tanuló esetén a szülőnek – írásban nyilatkoznia kell arról, hogy a szabadon választott tanítási órákra történő**

MÁTÉSZALKAI ESZE TAMÁS GIMNÁZIUM PEDAGÓGIAI PROGRAM

jelentkezés jogkövetkezményeit tudomásul vette. Az osztályfőnökök az ellenőrző könyvekbe íratják be a nyilatkozat szövegét, amelyet a szülő (gondviselő) aláírásával fogad el

- Az iskolának **minden év május 20-áig fel kell mérnie**, hogy a tanuló milyen szabadon választott tanítási órán, továbbá melyik egyház által szervezett hit- és erkölcsstan órán kíván részt venni.
- A tanulónak, vagy kiskorú tanuló esetén a szülőnek írásban kell bejelentenie, ha a tanuló a következő tanítási évben már nem kíván részt venni a szabadon választott tanítási órán, továbbá ha jelentkezni kíván a szabadon választott tanítási órára.

- **Az iskola igazgatója minden év április 15-éig elkészíti** és a fenntartó jóváhagyását követően közzéteszi a tájékoztatót azokról a tantárgyakról, amelyekből a tanulók választhatnak, **középiskolában tájékoztatást ad továbbá az érettségi vizsgára történő felkészítés szintjéről** is. A tájékoztatónak tartalmaznia kell, hogy a tantárgyat előreláthatóan melyik pedagógus fogja oktatni. A tájékoztató elfogadása előtt be kell szerezni az iskolaszék, ennek hiányában a szülői szervezet és az iskolai diákönkormányzat véleményét
- **A tanuló május 20-áig jelentheti be a tantárgy és a felkészülési szint megválasztásával szándékát.** Ha a tanuló iskolakezdés vagy iskolaváltás miatt nem tud élni a választási jogával, kérelmének elbírálása előtt egyeztetni elképzeléseit a középiskola igazgatójával vagy az igazgató által kijelölt pedagógussal.
- A tanuló **a tanév során egy alkalommal** az igazgató engedélyével **módosíthatja választását.**
- **A fakultációhoz a tanárokat a munkaközösség javasolja** (munkaviszony, eredmények, érettségizetési tapasztalat), az SZMK és az IDŐ véleményezi, az igazgató dönt

3.5.1. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei

➤ **Az osztályok kialakításának szempontjai:**

- Az emelt óraszámú tanulócsoporthoz összetételét elsősorban a **beiskolázáskor és felvételkor megállapított átlag határozza meg.**
- Az **arányos elosztásra törekszünk:** az azonos tanulmányi átlageredményt illetve fiúk - lányok egészséges arányát vesszük figyelembe.
- Az egyes osztályokban a **nyelvi csoportokat kezdő és haladó szinten szervezzük**, hogy a különböző felkészültségű tanulók megtalálhassák a számukra kedvező lehetőséget.

3.6. Közép- és emelt szintű érettségi vizsgára való felkészítés.

MÁTÉSZALKAI ESZE TAMÁS GIMNÁZIUM PEDAGÓGIAI PROGRAM

➤ Az érettségi vizsgára való felkészítés

- Munkaközösségeink megnevezték **azon választható érettségi vizsgatárgyakat, amelyekből intézményünk tanulóinak közép- vagy emelt szintű érettségi vizsgára való felkészítését kötelezően vállalja**, továbbá annak meghatározását, hogy a tanulók milyen helyi tantervi követelmények teljesítése mellett melyik választható érettségi vizsgatárgyból tehetnek érettségi vizsgát

Tantárgy	közép	Emelt
Magyar	+	+
Történelem	+	+
Matematika	+	+
Idegen nyelv (angol)	+	+
Idegen nyelv (német)	+	+
Francia	+	
Biológia	+	+
Kémia	+	+
Fizika	+	+
Földrajz	+	+
Informatika	+	
Testnevelés	+	
Ének	+	
Rajz	+	
Társadalomismeret		
Etika		

Középszintű felkészítés esetén 2+2, emelt szint esetén 2+4 óra szabadon választható fakultációt tervezünk

3.7. A középszintű érettségi vizsga témakörei

Az egyes középszintű érettségi vizsgatárgyak témaköreit a Pedagógiai program mellékletei tartalmazzák

3.8. A tanuló tanulmányi munkájának írásban, szóban vagy gyakorlatban történő ellenőrzési és értékelési módja

➤ A magasabb évfolyamba lépés feltételei

- A tanuló osztályzatait évközi teljesítménye és érdemjegyei vagy az **osztályozó vizsgán, a különbözeti vizsgán, valamint a pótló és javítóvizsgán** nyújtott teljesítménye (a továbbiakban a felsorolt vizsgák együtt: tanulmányok alatti vizsga) alapján kell megállapítani. A kiskorú tanuló érdemjegyeiről a szülőt folyamatosan tájékoztatni kell.
- A tanulók teljesítményét az egyes tantárgyakból a tantervi követelmények alapján tanév közben érdemjegyekkel, félévkor és tanév végén osztályzattal értékeljük.

3.9. A nevelő-oktató munka értékelési rendszere

➤ Értékelési rendszer

- A tantestület a hagyományos értékelési kategóriákat, azaz az **ötfokozatú értékelési rendszert alkalmazza**. Az értékelés célja: a személyiség fejlesztése, az önértékelési képesség kialakítása, az önálló tanulásra való képesség és igény kialakítása.

➤ Az értékelés alapelvei

- Legyen **objektív és megbízható**, legyen sokoldalú, feleljen meg a tanulók életkori sajátosságainak, a tantárgy jellegének, segítse a továbblépést.
- Tantárgytól függetlenül minden pedagógusnak **kiemelt figyelmet kell fordítania a szép és helyes magyar beszéd tanítására, a kifejezőkészség és a helyesírás, illetve az értő olvasás fejlesztésére**.
- A tanulók egyes tantárgyakon belül nyújtott teljesítményét a szaktanárok folyamatosan értékelik. A **szóban és írásban történő értékelés** egyrészt megerősítést jelent a tanulónak, a tanár számára pedig biztosítja a visszacsatolást. Ez a kétirányú visszahatás lehetőséget teremt a folyamatos korrekcióra.
- A pedagógusok a pedagógiai szabadság keretei között szabadon élhetnek a **diagnosztikai és a szummatív értékelés** lehetőségeivel.
  - Az egyes tantárgyakból **általában a részegységek lezárása alkalmával kerül sor szummatív, minősítő értékelésre**. A szummatív értékelés időpontját a szaktanár a tanulókkal egyeztetve legalább egy héttel korábban állapítja meg. Az időpont meghatározása során figyelembe kell venni, hogy **egy napon két témazáró dolgozatnál többet nem lehet íratni**. Törekedni kell arra, hogy a tanulók minél kevésbé legyenek túlterheltek. A **szummatív értékelés célja**, hogy a tanuló számot adjon több tananyagrészt elsajátításáról, az összefüggések megértéséről, azok alkalmazásáról. A szaktanár addig nem írathat hasonló szintű dolgozatot, amíg az előzőt nem értékelte.

MÁTÉSZALKAI ESZE TAMÁS GIMNÁZIUM PEDAGÓGIAI PROGRAM

- A tanár a **diagnosztikai értékelés módszerével szabadon élhet**. Ez történhet akár **írásban, akár szóban, előzetes bejelentés nélkül**. Törekedni kell arra, hogy a napi felkészülés mellett a tanulónak maradjon ideje a pihenésre és a szórakozásra.
- A nevelőtestület határozata alapján **minden tantárgyból félévenként legalább három érdemjegyet kell adni**, hogy biztosítsuk a félévi és év végi osztályzat realitását. Az érdemjegy ösztönző **hatását erősíti, formáló erejét növeli, ha a szaktanár szóban vagy írásban is indokolja azt**.
- A diákok és a szülők rendszeresen tájékozódhatnak az érdemjegyekről és osztályzatokról a naplóból. Az egyes tantárgyakból kapott osztályzatok és érdemjegyek a tanulók tárgyi tudását tükrözik. A félévkor és év végén adott osztályzatok nem mechanikus átlagszámítás eredményei. **Az év végi értékelésben a szummatív értékelés eredményei meghatározóbbak, mint a diagnosztikaiak**.
- Az osztályzat összhangban van az érdemjegyekkel, kifejezi a fejlődési tendenciát, de nem lehet sem a fegyelmezés, sem a jutalmazás eszköze.

- A tanulók pedagógiai értékelésének **másik területe a magatartás és a szorgalom értékelése** a tanév folyamán folyamatosan, félévkor, illetve a tanév végén, az iskolánk házirendjében megfogalmazott alapelvek, követelmények és elvárások szerint. **Ebben kifejezésre jut az osztályban tanító szaktanárok és az adott tanuló csoport véleménye is. A végső döntés azonban az osztályfőnök kompetenciája**.
- **A magasabb évfolyamba lépés feltétele:** Az előző tanév eredményes befejezését igazoló bizonyítvány.
- **Iskolán belüli átjárhatóság:** csak igazgatói engedéllyel, különbözeti illetve osztályozóvizsgával.
- **A továbbhaladásról döntő személyek:** a tanulót tanító tanárok illetve a tantestület egésze.
- A pedagógiai értékelés utolsó és egyben **legmagasabb szintű formája a tanulók sikeres érettségi vizsgája, amely objektív megmérettetést jelent**.
- A fakultációs órákon is osztályozzuk a tanulók teljesítményét. Ezt az érdemjegyet beírjuk az alapórákhoz, s a kétféle teljesítmény átlaga alapján állapítjuk meg a félévi és év végi osztályzatot.
- A gimnázium **értékelési rendszerét** az osztályfőnökök az első osztályfőnöki órán ismertetik a tanulókkal, illetve a szülőkkel a szülői értekezleteken. A szaktanárok egyéni értékelési rendszerükről az első tanórán adnak tájékoztatást, amelyet írásban is rögzítenek.
- Az év során várható **mérések, vizsgák időpontját a Munkatervben rögzíteni kell és az adott tanév október 15-ig nyilvánosságra kell hozni** az ellenőrzőbe való beírással.
- A közép szintű **érettségi témaköreit legkésőbb november hónapban kapják meg** az érintett diákok.
- A különböző számonkérések érdemjegyének (pl. témazáró) súlyát és beszámítását a félévi, év végi osztályzatokba, illetve a fakultációs jelentkezésbe – a szaktanárok közlik.

MÁTÉSZALKAI ESZE TAMÁS GIMNÁZIUM PEDAGÓGIAI PROGRAM

➤ Az osztályzatok megállapításának alapelvei

- A tanuló osztályzatait évközi teljesítménye és érdemjegyei vagy az **osztályozó vizsgán, különbözeti vizsgán, javítóvizsgán nyújtott teljesítménye** alapján kell megállapítani.
- Az egyes tantárgyakból a tantervi követelmények alapján, a **tanítási órákon szóbeli és írásbeli feleletek alapján érdemjegyekkel értékelünk**, félévkor és tanév végén az érdemjegyek alapján kell megállapítani az osztályzatot.
  - Az **írásbéli ellenőrzés** alkalmával a szaktanár a **dolgozatokat azok megírása után két héten belül kijavítja** (kivéve magyar irodalomból az esszé jellegű dolgozatokat). Az időn túl kijavított dolgozatok érdemjegyét csak a diák kérésére kell érvényesnek tekinteni.
  - Minden - a naplóba beírt - érdemjegyet a tanulóval közölni kell.
  - A tanuló köteles a kapott érdemjegyet ellenőrző-könyvébe beírni és a szülővel láttamoztatni.
- Az osztályzat megállapításához **heti egy órás tárgy esetében legalább 2 db, ennél több órás tárgy esetében minimum 3 db jegy szükséges.** (a heti egy órás tantárgynál is szükséges a lezáráshoz a három osztályzat megléte)
- A naplóba tévesen beírt jegyet áthúzzuk, majd aláírásunkkal a napló szélén igazoljuk.
- A **magatartás és szorgalom jegyek véglegesítése** osztályozó értekezleten történik, melyet az egyes félévek utolsó tanítási napján kell megtartani. Az értekezleteken minden esetben a IV. évfolyam kezd.
- Ha a tantárgy oktatása félévkor fejeződik be, a tanuló osztályzatát az év végi bizonyítványba kell feltüntetni.
- **A tanuló egy írásbeli és szóbeli feleletére** (magyar nyelv és irodalom kivételével) **csak egyetlen osztályzat adható.**
- Minden típusú értékelést (jegy, pontozás, órai munka elismerése) a tanulóval közölni kell, az **érdemjegyet röviden indokolni.**
- **Tört jegyet nem adunk.**
- Az érdemjegyet írjuk be a naplóba haladéktalanul!
- Az **érdemjegyek és osztályzatok megállapítása a szaktanár joga**, de a **naplóba írt érdemjegyek átlagának megfelelően kell megállapítani a félévi és év végi osztályzatot.** Amennyiben a félévi és év végi osztályzatot nem lehet egyértelműen eldönteni, a tanulónak az osztályozó konferencia előtti két hétben javítási lehetőséget kell biztosítani.
- **A tanórán kívüli beszámoló lehetőségét** az iskola nem zárja ki, de kifejezetten nem is támogatja. Erre akkor van lehetőség, ha a diák betegség, illetve egyéb tartós hiányzás miatt nagyobb anyagrészből számol be. A feleletre kapott érdemjegy súlya a témazáró dolgozat értékével azonos.
- **Az osztályfőnököknek havonta ellenőrizniük kell a beírt érdemjegyeket, szülői láttamozást és általában az ellenőrző vezetését.**

➤ Az értékelés alapja

- Szóbeli feleltetés, beszámoló, gyűjtőmunka
- A tanulmányi versenyeken való kiemelkedő szereplés
- Írásbeli dolgozat (témazáró, röpdolgozat, otthoni írásbeli munka, írásbeli feleltetés)

MÁTÉSZALKAI ESZE TAMÁS GIMNÁZIUM PEDAGÓGIAI PROGRAM

➤ Szóbeli felelet

- Az órai **szóbeli felelet számonkérési módnál** a legfontosabb nevelési célunk, hogy **fejlesszük a tanuló szóbeli kifejezőképességét**. A szóbeli felelettel lehetőséget nyújtunk a diáknak arra, hogy a nyilvánosság előtt egy megadott témáról röviden kifejtse véleményét. Így javulhat a tanuló nyilvános szereplési képessége és várhatólag bátrabban és sikeresebben fogja a mindennapi életben is véleményét kifejezni. Egy-egy felelet során a többi diák a hibákból tanulva saját tudását is rendszerezheti, pontosabbá teheti. A feleleteket a tanár rövid szóbeli értékelése követi, rámutatva a teljesítményértékeire, hiányosságaira. A felelet hossza lehetőleg nem haladja meg a 15 percet.
- A tanítási órán a tanulónak lehetősége van saját kutatási területéről, vagy az őt mélyebben érdeklő (a szaktanárral egyeztetett) témáról társainak **kiselőadást** tartani. A tanár szóban értékeli az előadást, s ha az színvonalas volt, jeles osztályzattal jutalmazhatja.

➤ Az írásbeli beszámoltatás alapelvei, szabályai

- A tantárgy jellegének megfelelően **témazáró dolgozat**, házi feladat, tesztlap, szódolgozat iratható, a szaktanár megítélése alapján írásbeli feleltetés is alkalmazható.
- Nagyobb anyagrészek lezárásaként a tantárgy jellegének megfelelően tanévenként **három-négy témazáró dolgozat iratható** a munkaközösség megegyezése szerint. Mivel ez az ellenőrzési forma a diákoktól lezáró-rendszerező felkészülést igényel, a tanár a **témazárót nem íratthatja meg váratlanul**. A témazáró dolgozatok megírásának időpontjáról az osztályt legalább egy héttel előre kell tájékoztatni.
- Egy napon lehetőség szerint egy témazáró dolgozatot írássunk egy osztályban, az íratás időpontját a naplóban legalább egy héttel előbb jelöljük meg, hogy más tantárgyak dolgozatírását hozzá lehessen igazítani.
- Az **elmaradt dolgozatok pótlása** Amennyiben a diák valamilyen betegség, illetve egyéb hiányzás miatt nem írta meg a témazáró dolgozatot, akkor (a tanárral előre egyeztetett időpontban) köteles azt pótolni. A pótdolgozat kidolgozására biztosított időtartam egyezzen meg az eredeti dolgozatírással fordított időtartammal. A dolgozatra adott érdemjegy érvényességére vonatkozó megszorítások a pótdolgozatra is vonatkoznak
- Ha a szaktanár úgy ítéli meg, hogy az osztály (a csoport) az adott témakörben gyengébb teljesítményt nyújtott a vártnál, felajánlhatja a **javító témazáró dolgozat írásának lehetőségét**. A javító témazáró dolgozatírás időpontját is egyeztetni kell az osztállyal legalább egy héttel előbb.
- Gimnáziumunk lehetőséget nyújt az érettségiző diákoknak, hogy a kétszintű írásbeli érettségi vizsgához hasonló körülmények között ún. **próba-érettségi megírásával** lemérjék tudásukat a kötelező és választott érettségi tantárgyakból. A vizsgatételeket az iskola tantárgyi munkaközösségének tagjai állítják össze. **A dolgozatot a tanuló szaktanára javítja és értékeli. A szaktanár az év végi osztályzat megállapításakor az érdemjegyet egy témazáró dolgozattal egyenértékűen veheti figyelembe.** A próba-érettségi megíratása iskolavezetőségi döntés alapján lehetséges
- Az írásbeli dolgozatok **javítását két héten belül el kell végezni**, a dolgozatokat ki kell osztani, s a tanuló kérésére meg kell indokolni az értékelést.

MÁTÉSZALKAI ESZE TAMÁS GIMNÁZIUM PEDAGÓGIAI PROGRAM

- A témazáró dolgozat írása nem zárja ki kisebb írásbeli beszámolókat, számonkérések lehetőségét.

➤ **Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai**

- Az otthoni írásbeli dolgozatok kijelölésekor minden szaktanár vegye figyelembe a tanuló más tantárgyakban előírt kötelességeit, lehetőleg kerüljük a túlterhelésüket, a mértéktartás érvényesüljön az otthoni feladatok kijelölésében.
- Nagyobb terjedelmű, hosszabb időt igénylő házi dolgozat elkészítésére legalább egy hetet adjunk a tanulóknak.
- Kerüljük a másnapi számonkérést, s lehetőleg ne adjunk írásbeli házi feladatot, úgy, hogy pénteki órán jelöljük ki és hétfőn kérjük számon.

3.10. A tanuló jutalmazásával összefüggő, a tanuló magatartásának, szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elvek

➤ **A magatartás minősítésének fokozatai**

- Példás (5)
- Jó (4)
- Változó (3)
- Rossz (2)
- A minősítés **megállapításakor figyelembe kell venni a tanuló életkörülményeit, képességeinek szintjét, a közösségi munkában való részvételét, magaviseletét.** Tekintettel kell lenni arra hogyan tud alkalmazkodni a házirend előírásaihoz, viselkedése, beszédmódja megfelel-e a társas érintkezés illemszabályainak. (Az egyes minősítéseknél figyelembe vett kritériumok a táblázatban olvashatók).

➤ **A szorgalom minősítésének fokozatai**

- Példás (5)
- Jó (4)
- Változó (3)
- Hanyag (2)
- A minősítés **megállapításának fő szempontja a tanulók tanulmányi eredményének és képességének összhangja.** Alapvetően dominál az, milyen mértékben kamatoztatja egyéni képességeit, teljesítménye kiegyensúlyozott-e és bizonyítja-e a tanuló a teljesítményorientáltságát. Amennyiben eltérés van az egyes tantárgycsoportokban

MÁTÉSZALKAI ESZE TAMÁS GIMNÁZIUM PEDAGÓGIAI PROGRAM

elért eredmények között, mérlegeljük, hogy a tanuló érdeklődési körébe tartozó ismeretek meghaladják-e az átlagos szintet. A megyei és országos versenyeken elért helyezése a teljesítmény értékelését pozitív mértékben befolyásolják. A gyenge osztályzatok illetve bukások száma negatívumként határozza meg a minősítést.

3.10.1. A tanulók jutalmazásának és büntetésének formái és szabályai

➤ A jutalmazás

- A tanulók jutalmazásának és büntetésének legfőbb célja, hogy általa fejlesszük egyéniségüket, a társadalmi környezetben való eligazodás képességét kialakítsuk.
- Törekszünk arra, hogy a tanulók képesek legyenek megkülönböztetni a pozitív és negatív erkölcsi érzelmi értékeket.
- Helyes önértékelés birtokában ismerjék erényeiket és hibáikat, törekedjenek személyiségük, magatartásuk tökéletesítésére.
- A jutalmazással kifejezett elismerés sikerélményt jelentsen számukra, a büntetés ösztönözzön a hibák kiküszöbölésére.

➤ Különböző szintű jutalomban, elismerésben részesíthetők.

- Az egyes tanulók
- A tanulók különböző csoportjai

➤ A jutalmazás alapjai

- A tanulmányi eredmény;
- magatartás;
- a közösségért végzett tevékenység;
- a különböző szintű versenyeken elért eredmények;
- az iskola hírnevét öregbítő tevékenység;
- minden egyéb kiemelkedő pozitív tevékenység.

➤ A jutalmazás szóban és írásban történik

- Szóbeli dicséret (az osztályfőnök és az igazgató adhatja);
- írásbeli dicséret (a szaktanár, az osztályfőnök és az igazgató adhatja);
- nevelőtestületi dicséret szóban és írásban.

➤ A jutalmazás egyéb eszközei

- Oklevél;
- könyvjutalom;
- Esze Plakett a végzős hallgatóknak;
- az SZMK és az Esze Tamás Alapítvány ballagáskor pénzjutalmat vagy tárgyjutalmat egy-egy jól tanuló és valamilyen területen sikeres diáknak.

➤ A jutalmazás szinterei

MÁTÉSZALKAI ESZE TAMÁS GIMNÁZIUM PEDAGÓGIAI PROGRAM

- Az osztály vagy iskolaközösség előtt;
- az igazgató előtt,
- a nevelőtestület előtt;
- a tanévzárón illetve a ballagási ünnepségen.

➤ Fegyelmező intézkedések

- A köznevelési törvény szerint fegyelmi büntetésben részesíthető az a tanuló aki kötelességeit vétkesen megszegi. Kötelességeinek megszegését jelenti az, ha
  - a Házi rendben megfogalmazott kötelességeit nem teljesíti
  - ha magatartása árt az iskolaközösségnek
  - ha kárt okoz
  - ha iskolán kívüli magatartása rontja iskolánk jó hírnevét

➤ Fegyelmező intézkedés lehet

- Szóbeli és írásbeli figyelmeztetés (mindkettőt adhatja az osztályfőnök és az igazgató, súlyosabb vétség esetén a nevelőtestület)
- Fegyelmi büntetés, fegyelmi eljárás alapján
- Megrovás
- Szigorú megrovás
- Kedvezmények, juttatások csökkentése, megvonása
- Áthelyezés másik osztályba vagy iskolába
- Eltiltás az adott iskolában a tanév folytatásától
- Kizárás az iskolából

3.10.2. Intézményünkben alkalmazott sajátos pedagógiai módszerek

➤ Alapelvek részletezése

- **Pedagógiai alapelvünk, hogy**
  - Iskolánk nevelő-oktató munkáját a demokrácia értékei, a nemzeti értékek, az európai humanista értékrend hatja át,
  - kiemelt figyelmet fordítunk az emberiség előtt álló közös problémákra, különböző kultúrák iránti nyitottságra,
  - pedagógiánk elfogadott elve: a komplexitás elve, azaz annak figyelembevétele, hogy a nevelés során biológiai, fiziológiai, pszichológiai, társadalmi törvényszerűségek hatásával kell számolni,
  - a nevelés két alapvető tényezője: a pedagógus és növendék egyenrangú félként vesz részt a folyamatban, közöttük kölcsönhatás van, melyet a demokratikus tanár-diák viszonyra alapozunk,
  - a nevelőnek vezető, irányító, kezdeményező szerepe van,
  - lehetőséget biztosítunk a tanulók önállóságának, öntevékenységének, önkormányzó képességének kibontakozásához,
  - az iskola valamennyi dolgozója és tanulója tiszteletben tartja egymás emberi méltóságát,
  - minden iskolai tevékenységünket a gyermekek okos szeretete hatja át,

MÁTÉSZALKAI ESZE TAMÁS GIMNÁZIUM PEDAGÓGIAI PROGRAM

- alkotó pedagógiai klímát teremtünk az eredményes munka érdekében,
  - hatékony felzárkóztató munkával leküzdjük a szociokulturális hátrányokat,
  - lépést tartunk az informatikai forradalommal,
  - teljesítmény-orientált beállítódást szeretnénk kiépíteni tanulóinkban,
  - az önálló tanulás képességét,
-
- következetes, „emberléptékű” követelményeket támasztunk tanítványainkkal szemben,
  - elsajátíttatjuk a viselkedés-kultúrát,
  - mind a tárgyi, mind a személyi feltételeket biztosítjuk,
  - megtanítjuk a szűkebb és tágabb hazához kötődés élményét,
  - fejlesztjük a problémamegoldó képességet, készségeket, a kreativitást,
  - strukturált tudást közvetítünk a tanítási, tanulási folyamatban: az ismeretek megszerzésének, a megértés, az alkalmazás és magasabb műveleti szintű alkalmazás képességének kialakítását tartjuk feladatunknak,
  - az ismeretszerzésben előtérbe állítjuk az elvont fogalmi és az elemző gondolkodást,
  - a gyermekekben humánus magatartásmintákat tudatosítunk, a gyermek jellemét formálva segítjük a személyiség kiteljesedését,
  - a tanár segíti diákjait művelt-emberré, szabad és gazdag személyiséggé, művelt polgárrá válni,
  - fejlesztjük a tanulók önismeretét, együttműködését, szolidaritásérzését, empátiáját,
  - olyan helyzetek megteremtésére adunk lehetőséget, amelyekben a tanuló gyakorlati módon igazolhatja, megbízhatóságának, becsületességének, szavahihetőségének értékét,
  - az önálló ismeretszerzésre való képességet, az élethosszig tartó tanulás iránti igényt helyezük előtérbe, fontosnak tartjuk az önművelést,
  - minél több tanítványunkat el szeretnénk juttatni felsőfokú intézményekbe,
  - az esélyegyenlőséget kívánjuk megteremteni,
  - az „annyi ember vagy ahány nyelvet beszélsz” elv alapján segítjük tanulóinkat az Európához és a világhoz való kapcsolódásban,
  - alakítjuk a tanulók identitástudatát,
  - működésünket a partnerközpontúság hatja át,
  - a testi-lelki harmónia megteremtésére törekszünk.

3.10.3. A nevelési-oktatási munka pedagógiai eszközei

➤ Alapelvek

- Minden gyermek számára biztosítjuk a képességeinek, érdeklődésének, illetve távolabbi céljainak megfelelő programokat, tevékenységi formákat.
- A tanulási stratégiák megválasztásában és a taneszközök használatában kitüntetett szempontként vesszük figyelembe az életkori jellemzőket.
- Személyes példamutatással neveljük gyermekeinket toleranciára, a máság elfogadására, empátiára, az emberi jogok tiszteletben tartására.

MÁTÉSZALKAI ESZE TAMÁS GIMNÁZIUM PEDAGÓGIAI PROGRAM

- A differenciálódó tantervi rendszerben a mentális képességek céltudatos fejlesztésére, az önálló tanulásra és az önművelés megalapozására, gyakoroltatására koncentrálnak.
- Az iskolai tanulás folyamatában a gyakorlatközpontúság, az életvitelhez szükséges alkalmazható tudás gyarapítását, a problémamegoldó gondolkodást érvényesítjük.
- Diagnosztikus méréseket készítünk.
- A diákok és tanárok motivációs és ösztönző rendszerét építjük ki, a tanórán kívüli tevékenységek körét bővítjük. (múzeum, kirándulás, színház)

- Az eredményes diákok rendszeres bemutatására fórumot biztosítunk.
- A modern szemléltető eszközöket (video, magnó, hang- és képanyag) bővítjük.
- A természettudományokhoz szükséges modern szemléltető és laborszakozókat fejlesztjük.
- A könyvtár állományát gazdagítjuk.
- A számítógép- és Internethasználat lehetőségeit kihasználjuk.
- A pályázati források minél szélesebb körben vesszük igénybe.
- Tértémi, nevezési díjakat alkalmazunk.
- A sporteszközöket igényesen és változatosan alkalmazzuk a tanítási órákon.
- Felvilágosító programokat szervezünk.
- Kiadványokat jelentetünk meg iskolánkról.
- Kérdőíveket készítünk, fórumokat szervezünk.

➤ **Pedagógiai eljárások**

- Mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait.
- Az ismeretek elsajátításának folyamatában az induktív és deduktív út konstruktív alkalmazásával törekszünk a konvergens és divergens gondolkodás fejlesztésére.
- Az értelmi és érzelmi intelligencia mélyítését, gazdagítását a drámapedagógia eszköztárának alkalmazásával kívánjuk megvalósítani.
- Önismeretet és önértékelésre való képességet alakítunk ki a gyerekekben.
- Az írásbeli és szóbeli feleletek egyensúlyára törekszünk.
- Fejlesztjük a kreativitást, a mentális képességeket.
- Megalapozzuk és fejlesztjük a tanulók személyiségének erkölcsi, értelmi és érzelmi színvonalát.
- A művészeti, a gyakorlati és a közismereti készségek fejlesztésének egyensúlyára törekszünk.
- Figyelmet fordítunk a tanulók egészséges terhelésére.
- A koncentráció és a relaxáció képességét fejlesztjük.
- A tanulók mozgásigényének kielégítését, a mozgáskultúra, a ritmusérzék fejlesztését segítjük.
- Önálló, differenciált feladatokkal otthoni felkészüléssel fejlesztjük a feladatmegoldó képességeket.
- A tantárgyakban a nemzeti ünnepek méltó megünneplésére jelentős figyelmet fordítunk.
- Az emberi értékek megbecsülésére nevelünk.
- Az etikai kódex betartását elvárjuk.
- Személyes példamutatással növeljük a tanulóknál az erkölcsi értékrendet.

MÁTÉSZALKAI ESZE TAMÁS GIMNÁZIUM PEDAGÓGIAI PROGRAM

- Kortárs segítők tevékenységével az intézményi fórumok, tréningek során igyekszünk elérni a személyiségfejlesztést.
- Munkáltató órákon, kiállítások megtekintésével, kirándulások szervezésével, erdei iskolában szervezett foglalkozásokon fejlesztjük a tanulók szemléletét.
- Képesse tesszük a diákokat a közéleti szereplésre.
- Művészeti produkciók, diákkonferencia, diákújság szerkesztésével az iskolarádió műsorainak összeállításával biztosítjuk a sokoldalú felnőtté válást.

➤ **A személyiségfejlesztés megvalósításának lehetőségei**

- A munkaközösségek kijelölik a tantárgyakon belül azokat az anyagrészeket, melyeket önálló ismeretszerzésre és a gondolkodás elemeinek fejlesztésére alkalmasak.
- A projektek lehetővé teszik a problémamegoldó készség fejlesztését.
- A tanórákon kívül is szervezünk olyan programokat, ahol a diákok önállósága, kreativitása, felelőssége megvalósulhat.
- Differenciált felkészítésre törekszünk. (fakultáció, szakkörök, témanapok, globalizáció)
- Kiemelt – nemcsak tanórai feladatunknak tartjuk – a tanulók önismeretének fejlesztését.
- Fontosnak tartjuk a felelős társadalmi magatartás kialakulását – a jogok és kötelességek összetartozásának tudatosítását.
- A tanulókat bevonjuk az intézmény mindennapi rendjének, életritmusának és az esztétikus környezetünk megteremtésébe.
- A művészeti igényesség kialakítására törekszünk, fejlesztjük az együttműködési készséget, a nyitottság, a megbízhatóság és a kitartás képességének színvonalát.
- Alakítjuk az ökológiai szemléletet.
- Pályaválasztási tanácsadásokat szervezünk.
- Pályamunkák készítésében nyújtunk segítséget.
- Az önálló ismeretszerzésre tesszük képessé tanulóinkat.
- A tehetséggondozásra nagy figyelmet fordítunk.

MÁTÉSZALKAI ESZE TAMÁS GIMNÁZIUM PEDAGÓGIAI PROGRAM

Záradék

A pedagógiai programot a tantestület készítette és véleményezte, élt véleményezési jogával a szülői szervezet, a közalkalmazotti tanács, az intézményi tanács és a diákönkormányzat. Felülvizsgálatára négy évente kerül sor. Korábbi felülvizsgálat válhat aktuálissá a Köznevelési Törvény esetleges módosulásával, illetve a fenntartó vagy a véleményezők bármelyikének kezdeményezésére. A pedagógiai program az iskola könyvtárában illetve a Gimnázium honlapján tekinthető meg.

A Pedagógiai programot a **Szülői Munkaközösség** március napján tartott megbeszélésén megismerte, tartalmával egyetért, azt elfogadásra javasolja.

Mátészalka, 2013. március 27.

SZMK elnöke sk.

A Pedagógiai programot a **Közalkalmazotti Tanács** tagjai március napján tartott megbeszélésükön megismerték, tartalmával egyetértettek, azt elfogadásra javasolják.

Mátészalka, 2013. március 27.

Közalkalmazotti Tanács elnöke sk.

A Pedagógiai programot a **Diákönkormányzat** március napján tartott megbeszélésén megismerte, tartalmával egyetért, azt elfogadásra javasolja.

Mátészalka, 2013. március 27.

DÖK elnök sk.

A Pedagógiai programot a nevelőtestület fogadja el, és a fenntartó jóváhagyásával válik érvényessé. A pedagógiai programot, annak módosításait jóváhagyottnak kell tekinteni, ha a fenntartó harminc napon belül nem nyilatkozik.

Az iskola a pedagógiai program változásait a jóváhagyást követő tanévtől vezeti be.

MÁTÉSZALKAI ESZE TAMÁS GIMNÁZIUM PEDAGÓGIAI PROGRAM

A Pedagógiai Programot a fenti változtatásokkal együtt a Mátészalkai Esze Tamás Gimnázium tantestülete elfogadta.

Budapest, 2013. március. 27.

Jóváhagyta: Lukács Bertalan
igazgató sk

A MÁTÉSZALKAI ESZE TAMÁS GIMNÁZIUM PEDAGÓGIAI PROGRAMJÁNAK VÉLEMÉNYEZTETÉSE

A 7/2014. (I. 17.) Korm. rendeletben megjelentek alapján az Mátészalkai Esze Tamás Gimnázium Pedagógiai programjának felülvizsgálata és véleményeztetése megtörtént. A felülvizsgálatot a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet módosítása tette szükségessé.

A Pedagógiai programot a **Szülői Munkaközösség** március 28-án tartott megbeszélésén megismerte, tartalmával egyetért, azt elfogadásra javasolja.

Mátészalka, 2014. március 31.

SZMK elnöke sk.

A Pedagógiai programot az **Iskolaszék** március 28-án tartott megbeszélésén megismerte, tartalmával egyetért, azt elfogadásra javasolja.

Mátészalka, 2014. március 31.

Iskolaszék elnöke sk.

A Pedagógiai programot az **Intézményi Tanács** március 28-án tartott megbeszélésén megismerte, tartalmával egyetért, azt elfogadásra javasolja.

Mátészalka, 2014. március 31.

Intézményi Tanács elnöke sk.

A Pedagógiai programot a **Közalkalmazotti Tanács** tagjai március 28-án tartott megbeszélésükön megismerték, tartalmával egyetértettek, azt elfogadásra javasolják.

Mátészalka, 2014. március 31.

Közalkalmazotti Tanács elnöke sk.

MÁTÉSZALKAI ESZE TAMÁS GIMNÁZIUM PEDAGÓGIAI PROGRAM

A Pedagógiai programot a **Diákönkormányzat** március 28-án tartott megbeszélésén megismerte, tartalmával egyetért, azt elfogadásra javasolja.

Mátészalka, 2014. március 31.

DÖK elnök sk.